

Nepriklausoma Lietuva

LITHUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 7(2135)

1975 m. VASARIO - FEBRUARY 19 d.

CANADA - MONTREAL - (Established 1941).

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

QUEBEC WINTER GAMES

Žiemos sportiškos žaidynės /Karnavalas /Quebec'e, pirmą kartą atiteko Montrealui, La Salle priemėsčiai.

La Salle miesto burmistro /Mayor/ Gerald Raymond pastangomis, 1977 metams šiai pramogai vieta laimėta prieš kandidatavusią Grand Mere miesto savivaldybę. Žaidynės įvyks 1977 m. kovo mėn. 4 - 13 dienomis. Tai ir vėl po tūk pasibaigusios 1976 metų sporto Olimpiados, Montrealis o ypač La Salle patrauks plačias mases kanadiečių bei amerikiečių atsi-

lankyti į Montrealį. Šios 1977 metų žaidynės, kaip pasakė per interviu Quebec Winter Games La Salle komiteto pirmininkas Louis Gauthier, busiančios angliskosios ir prancūziškosios visuomenės kartu pabendravimas.

La Salle miesto gyventojai yra visokių tautybių mištinys. Nors, prancūzų tautybės yra didžiuma, bet ir stip-4 - 13 dienomis. Tai ir vėl po tūk pasibaigusios 1976 metų sporto Olimpiados, Montrealis o ypač La Salle patrauks plačias mases kanadiečių bei amerikiečių atsi-

BENDRUOMENYBĖS

VLIKUI REIKALINGA FINANSINĖ PARAMA

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Tarybos posėdyje, įvykusiame š.m. sausio 25 d. New Yorke, svarbiausias ir pagrindinis klausimas buvo Vliko finansai. Tuo klausimu pranešimus padarė tarybos narys Stasys Lušys, sausio 10 d. drauge su Valdybos vicepirmininku Jurgiu Valaičiu dalyvavęs pasitarime su Amerikos Lietuvių Tarybos igaliotiniiais Chicagoje, ir Valdybos vicepirmininkas Aleksandras Vakselis.

S. Lušys nupasakojo Vliko delegatų ilgai užtrukusius pasitarimus su Altos atstovais ir jų prieitais išvadas. Tokiam pasitarimui reikalingas iškilis todėl, kad Alta, per daugelį metų piniginiai rėmimai Vliko vykdo-

muosius laisvinimo darbus, 1974 metais jokios piniginės paramos nesuteikė. Ryšium su tuo, Taryba, apsvačiusi esamą padėtį, pavedė Vliko Valdybai: "Iki veiksmų konferencija ras bendrą finansų klausimais sutarimą, imtis priemonių laikinam lėšų telkimui bendradarbiaujant su Alta ir JAV Lietuvių Bendruomenė".

A. Vakselis, pradėdamas savo pranešimą, pasidžiaugė Vliko Seimo, įvykusio p.m. gruodžio 8 d.d. Bostone, geru piniginiu pasisekimu - Seimui ruošti komisija, kuriai pirmininkavo S. Lušys, prisiuntė Tautos Fondui 1089.11 dol. Toliau pranešė, kad supažindino Tarybą su "Lithuanian National Foundation, Inc." - Tautos Fondo - kuris nuo šių metų pradžios pradėjo veikti. Inkorporuoto Tautos Fondo Taryba (Board of Directors) sudaro: prel. Jonas Balkūnas - pirmininkas, Petras Minkūnas, dr. Bronius Nemickas, Aleksandras Vakselis ir Jurgis Valaitis - nariai. Tautos Fondo duotos aukos atleidžiamos nuo mo-

kesčių. Kas paaukvoja nemažiau kaip 25.00 dol. per metus, jei pageidaujama, gaus per metus lietuvių arba anglų kalba Eltos biuletenius. Tautos Fondo adresas: 64-14 56th Rd., Mass-peth, N.Y. 11378.

Dr. Kęstutis Vahunas, Vliko pirmininkas painformavo Tarybą, kad šiemet Vasario 16-sios priėmimą ruošia New Yorke Lietuvos Generalinis Konsulas, Vlikas ir Lietuvos Laisvės Komitetas. Be to, Valdyba jau paruošė 1975 m. Vliko samanos projektą ir 1974 m. apyskaitą.

Šiame tarybos posėdyje įvyko ir personalinių pakeitimų: Vliko Valdybos nariui Antanui Razgačiui iš Valdybos pasitraukus, nauju jos nariu, dr. Valiūnui pasiūlius, buvo patvirtintas Algis Vedeckas, Tautinio Sąjūdžio nauju tarybos nariu paskirtas Algirdas Spe-rauskas, jaunosios kartos atstovas, gražiai pasireiškęs visuomeninėje veikloje.

Posėdžiui pirmininkavo Juozas Giedraitis, Ūkininkų Sąjungos atstovas; sekretoriavo Vytautas Vaitiekūnas, Lietuvių Krikščionių Darbininkų Sąjungos atstovas.

(ELTA)

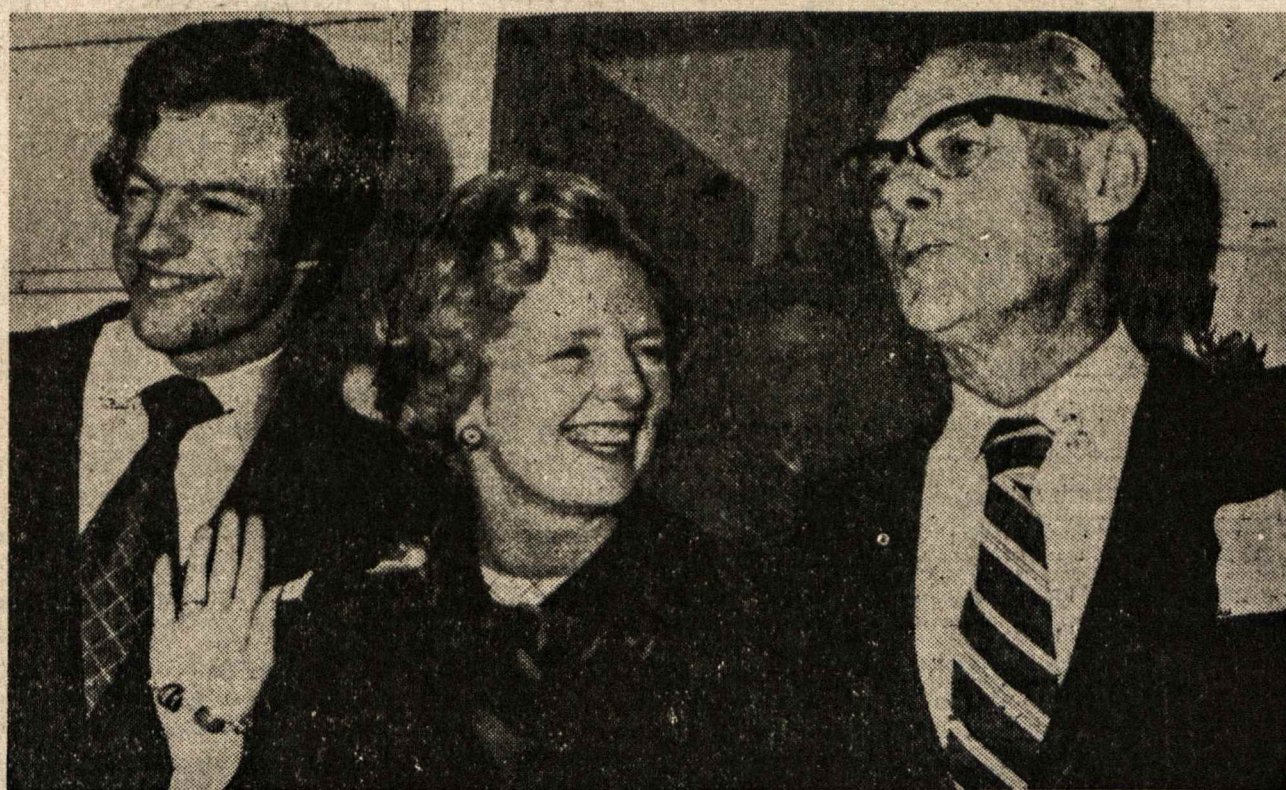
PASIRYŽES IŠLAISVINTI RYTPRŪSIUS

"Chicago Tribune" dienraštyje pasiskelbęs Micheal

Kilian /kilęs iš Rytprūsių /, kad jis pasiryžęs vadovauti Rytprūsių krašto išlaisvinimui iš Sov. Sąjungos. Dienraštyje pateikia šiuos jo samprotavimus:

"Kaip žydai ir Palestinos arabai, taip ir Rytprūšiai tvirtina, kad teisės į jų tėvų žemę eina gilesnėn praeitin, negu tūkstantis metų. 119-tais mūsų eros metais jie sustabdė pirmyn žygiuojančius romėnus ir vėlesniais šimtmečiais saugodami savo žemes, jie drąsiai gynė Europos civilizaciją nuo livoniečių, rusų, mongolų ir kitų barbarų, (išskyrus 1806 - 1812 metų laikotarpį, kai jie gynė barbarus nuo civilizuotos Europos invazijos).

Bet tada atėjo Antrasis Pasaulinis Karas. Karo pabaigoje, Hitlerio Austrija ir Himmlerio Bavarija paliktos visai nepaliestos, dėka susitarimo tarp Franklino D. Roosevelto ir jo draugo Juozo Stalino, bet Rytų Prūsija buvo nušluota nuo žemėlapių. Žemė buvo išdalyta tarp Lenkijos ir sovietinės Lietuvos, ir didokas skaičius rytprūsių buvo išsiųsti į Sibiro darbo stovyklas ir kitus rusiško darbininkų rojaus kurortus".

BRITŲ KONSERVARIŲ PARTIJA PIRMĄ KARTĄ IŠSIRINKO MĖTERĮ PARTIJOS VAD. "The New York Times" Associated Press korespondento nuotraukoje naujai išrinktoji - Konservatorių partijos lyderė Margaret Thatcher su savo vyru ir sūnum rinkimus laimėjus.

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS ŽINIOS:

KLJS-gos V-ba, norėdama padėti Kongreso ruošos darbuose, atsiųsė į Brazilijos prašymą sudaryti sąlygas vienam iš jų jaunimo praleisti kiek laiko Šiaurės Amerikoje, pasimokyti organizavimo darbo ir surinkti informaciją apie mūsų veiklą. Grįžus, visomis tomis žiniomis pasidalins su Brazilijos jaunimu.

Jau nuo sausio 7 d. iš Sao Paulo yra atvykęs Živilė Jūraitytė tam tikslui. Šalia mtnėtų uždavinių, ji pasiryžusi daryti pranešimus apie Pietų Amerikos lietuvių bei jaunimą, jų veiklą ir gyvenimą.

Dėka Bendruomenės ir Jaunimo sekcijos, Aušros Vartų parapijos salėje su-ruoštaime subuvime vasario 2 d. atsilankė apie 50 žmonių.

Įvyko du pranešimai: Algimantas Čepas, KLJS V-bos narys, iš Toronto kalbėjo apie S-gos darbus bei ateities veiklą. Aišku, kad S-gos pagrindinis metų užsimojimas yra ruošti jaunimo atstovus į III Jaunimo Kongresą, telkti lėšas bei aktyviai ruoštis šiam įvykiui. Yra jau numatytas III Šiaurės Amerikos jaunimo sąjungų suvažiavimas Londone, gegužės mėn. 17-19 d., kuriame dalyvautų išrinkti III Kongreso atstovai. Šio suvažiavimo tikslas būtų pasiruošimas Pasauliniam Jaunimo Kongresui ir atstovų bei važiujančių paruošimas vykti į Pietų Ameriką.

Živilė Jūraitytė, III Kongreso ruošos komiteto narė, davė antrąjį ir pagrindinį pranešimą. Iš jo paaiškėjo, kad Pietų Amerikos lietuviai nesileidžia nutautėjami. Vien tik faktas, kad jaunimas, trečios ar ketvirtos kartos lietuviai, nevisai gerai žinodami gimtąją kalbą, nei patyrę organizaciniame darbe - imasi ruošti tokio didelio masto Kongresą. Iš atstovės pašnekėsio pamatėme, kad tie ruošos darbai yra jau toli pažengę. Atstumai, studijos, ir darbas, atrodo, nelėtina jaunųjų iniciatyvos. Pietų Amerika yra pasiruošusi išrodyti, kad ji gali lygiai tiek pat, kiek ir visos kitos lietuvių bendruomenės.

Živilės pranešimas buvo visiems labai naudingas ir pajavirintas Pietų Amerikos skaidrėmis. Atstovė, susipažinusi su Montrealio jaunimu, išvažiavo toliau. Į Pietų Ameriką grįžta kovo 2 d.

R. L.

DĖMESIO!

NL naujoji valdyba nutarė siuntinėti laikraštį tik už \$5.00 pirmuosius po užsisakymo metus naujiems skaitytojams. Spausdinama atkarpą 3 psl., kviečiami pasinaudoti.

La Salle miesto burmistras Gerald Raymond (viduryje) sveikinamas Grand Mere miesto burmistro Jean-Marie Lafontaine ir kairėje Louis Gauthier, 1977 m. Quebec Winter Games La Salle, komiteto pirmininkas.

IŠBANDĖ NAUJA ARTILERIJOS SVIEDINĮ

JAV armija sėkmingai išbandė White Sands raketų šaudykloje, Naujojoje Meksikoje, naują artilerijos sviedinį, kuris laserio spindulių vedamas, pats susiranda judantį taikinį. Mūšio lauke šitie sviediniai padarys revoliuciją ir pakeis tankų vaidmenį. Bandymuose sviediniai pataikė ir sunaikino 20 mylių per valandą greičiu važiujančius tankus iš trijų mylių nuotolio.

Principe tie vairuojami sviediniai panašūs į lėktuvų "gudriąsias bombas". Kas nors iš artilerijos stebėjimo bokšto ar iš lėktuvo šviečia laserio spindulį į taikinį, o iššauta bomba ar sviedinys savo akimi pagauna tą spindulį ir pagal jį vairuoja sparnešiais tą sviedinį į taikinį.

NAUJO Miesto PLANAS

Iranas planuoja pastatyti visai naują, modernų miestą Sachestan Pahlevi, kuris bus šalia Teherano, dabartinės sostinės. Architektūros planams sudaryti nusemta Londono firma Ilewelyn-Davies International, o visai statybai vadovaus amerikietis architektas Jaquelin Robertson iš New Yorke.

Naujasis miestas kainuos vyriausybei apie 5 bil. dol. Tai bus vienas gražiausių ir svarbiausių

pasaulio miestų. Planų sudaryme dalyvaus apie 30 architektų, kurie baigs darbą per 18 mėn.

MIRĖ ČEKOSLOVAKIJOS NOVOTNY

Jis mirė 70 metų amžiaus, buvęs komunistų partijos vadas, griežtas stalinistas, valdęs Čekoslovakiją nuo 1953 iki 1968 metų, kada jį pakeitė Aleksandras Dubčekas. Kai sovietų kariuomenė Dubčeką nuvertė, Novotny nebuvo sugrąžintas į sostą, nes per Dubčeką laikotarpį paaiškėjo daug jo darbų, kuriuos pasmerkė ir patys sovietai.

Novotniui vadovaujant buvo pasmerktas ir nužudytas jo jaunystės draugas, partijos buvęs generalinis sekretorius Rudolf Slansky. Nors Novotny išlele Klement Gotwald, Novotnis jį vėliau pasmerkė, kai Chruščiovas Maskvoje pasmerkė Staliną.

PORTUGALIJOS KOMUNISTAI YRA PROMASKVINIAI

Ispanų katalikų laikraštis "Ya" sako, kad "ispanai nėra panikos kėlėjai arba raganų iškotojai ten, kur jų nėra, bet nereikia užmiršti fakto, jog Portugalijos komunistai yra labiau promaskviniai, nei kur kitur, o jų vadas Cunhal buvo antras šalia Fidel Castro, kuris sveikino Maskvą 1933 po invazijos į Čekoslovakiją".

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle H8P 1C4, Québec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$9.50, visur kitur - \$10.00. Rėmėjo prenumerata nuo \$15.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Adm. ir laik. red. F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE H8P 1C4, Que. Tel. (514) 366-6220

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuostata. Rankraščiai gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

Tautos Fondas

AUKA TAUTOS FONDUI - PARAMA LAISVĖS KOVAI

Vasario mėnesyje švenčiame kasmetinę tautinę šventę - Nepriklausomybės atkūrimo dieną. Besiruošdami švęsti Vasario šešio - liktąją, raginame vieni kitus dalyvauti įvairiuose šventės minėjimuose ir rūpinamės kuo iškilmingiau tą mums brangią dieną atžymėti. Kviečiame į iškilmes aukštus valdžios pareigūnus, paskirus įtakingus asmenis ir spaudos bei radijo ir televizijos atstovus, kad jie, dalyvaudami mūsų minėjimuose ir išgirde apie mūsų Tautos nelaimę, skelbtų apie tai visam pasauliui.

Jei metų bėgyje stelojamės savokultūriniais reikalais, gyvename tautinio išsilaukymo problemomis, tai vasaryje ypatingai pabrėžiame politinį momentą - laisvės kovos reikalą. Su šia kova neatskiriama eina ir Tautos Fondokasmetinis vasaris. Tai mūsų tikroji parama laisvinimo darbams, kurių kas kartas vis daugiau

atsitranda. Jau vien tik įvairiomis kalbomis leidžiami Eltos biuletiniai ir visame pasaulyje išmėtytos radijo programos pareiškia iš VLIKo ne tik intensyvaus darbo, bet ir nemažų finansinių išteklių.

O tai tik maža dalis darbų, kuriuos neatidėliojant reikia dirbti.

Vertindami VLIKo darbą, tautiečiai gana dosniai aukoja Tautos Fondui ir aukos metal iš metų gausėja, tačiau, ir dirbamas darbas kas kart pareiškia didesni finansinių išteklių.

Tad ir šiais metais, minėdami Vasario šešioliktąją, nepamirškime Tautos Fondo ir rimtesne auka visi padėkim VLIKui tęsti laisvinimo kovą.

Aukodami Tautos Fondui geriau įprasminsim savo didžiąją Nepriklausomybės atkūrimo šventę.

Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje.

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

FAKTAI PATYS KALBA

Lenkiškoji draugystė niekad nėra davusi lietuviams kodėl nors naudą, bet priešingai, ji atnešė mūsų tautai kitų tautų vergiją. Jau nuo amžių lietuvis tas "geroves" yra patyręs ant savo kailio ir skaudžiai dėlto nukentėjęs. Nežiūrint to nūnai ir vėl brenama tuo pačiu keliu ieškant savo tautos likučiams dar daugiau nelaimių. Tą pilnai parodo, šiaip taip, prasiškęs spaudoje ir VLIK-o skverbę pro lietuvišką spaudą dalis faktų, kurie liečia netiek pavienius lietuvius, kiek mūsų aukštesniųjų veiknių prolenkišką veiklos kryptį. Prieš kelius metus buvo pasklydę gandai, jog kai kurie lietuviški veiksniai, išvystyti geresnei bendrai veiklai prieš komunistinę rusų okupaciją, i "Folks Arts Council" deklaraciją yra sudarę susitarimą, pažadėdami jiems daly savo etnografinių žemių. Aišku tokie dalykai nuo visuomenės buvo slepiami, tačiau po metų kitų yla pati pradeda iš malšo rodytis ir gandai virsta tikrėnybe.

Štai ką sako pavyzdžiai: 1973 metais lenkai, material pasinaudodami susitarimu, į JAV-bių "Congresional Record" įrašo, kad buvusią nepriklausomą Lietuvą 1918 metais atstatė lenkų maršalas Pilsudskis. Prieš tokią lenkų klaidą, kitaip tarlant 2 psl

lietuvių pajuokimą, mūsų veiksniai nei piršto nepakėlė, opavienius asmenis prisilekė dino priedanga, kad tai yra smulkmena. Taip pat 1973 metų pradžioje VLIK-as išleido dokumentinį rinkinį "The USSR-German Agression against Lithuania" (Sovietų - Vokiečių agresija prieš Lietuvą), kuriame padarė žemėlapi kur Suvalkų kraštas priskirtas yra Lenkijai. Nors šis reikalas buvo parodo, šiaip taip, prasiškęs spaudoje ir VLIK-o skverbę pro lietuvišką spaudą dalis faktų, kurie liečia netiek pavienius lietuvius, kiek mūsų aukštesniųjų veiknių prolenkišką veiklos kryptį. Prieš kelius metus buvo pasklydę gandai, jog kai kurie lietuviški veiksniai, išvystyti geresnei bendrai veiklai prieš komunistinę rusų okupaciją, i "Folks Arts Council" deklaraciją yra sudarę susitarimą, pažadėdami jiems daly savo etnografinių žemių. Aišku tokie dalykai nuo visuomenės buvo slepiami, tačiau po metų kitų yla pati pradeda iš malšo rodytis ir gandai virsta tikrėnybe.

Štai ką sako pavyzdžiai: 1973 metais lenkai, material pasinaudodami susitarimu, į JAV-bių "Congresional Record" įrašo, kad buvusią nepriklausomą Lietuvą 1918 metais atstatė lenkų maršalas Pilsudskis. Prieš tokią lenkų klaidą, kitaip tarlant 2 psl

PANORAMA

Medaliai už 39 parašus...

Užgirdamos buvusio Vakarų Vokietijos kanclerio Brandto nesėkmingai vestą "Rytų Politiką" (Ostpolitik), daugelis vakarų pasaulio valstybių, su JAV priešakyje, skubėjo bekompromisiniai de jure ir de facto pripažinti Rytų Vokietiją kaip suvereninę valstybę. Tokiu būdu, ten esančiam komunistiniam režimui, XX a. sukūrusiam mirties mūrus ir pasienio zonas, vakariečiai suteikė tarptautinį statusą ir didelį prestižą. Tik mūsų dabartinė Kanados liberalų vyriausybė, apie kurią yra susidariusi nuomonė, kad ji daugiau už kitus turinti silpnę simpatizuoti komunistiniams kraštams, nuo tokio žygio susilaikė. Nėgana to, premjeras Trudeau pareiškė, kad Kanada būsianti paskutinė NATO valstybė, kuri pripažinsianti Rytų Vokietiją.

Tatir kyla klausimas, kodėl toks Kanados santūrumas, jei, pvz., su Kinija ar Kuba taip lengvai užsimezgė santykiai? Atsakymus į šiuos klausimus neseniai atidengė pasaulyje gerai žinomas ir dažnai cituojamas Vakarų Vokietijos savaitinis žiniurnalas "Der Spiegel". Anot jo, Kanados vyriausybės susilaikymo priežastys dėl Rytų Vokietijos pripažinimo, glūdi joje Montrealyje vokiečių kalba išeinančio laikraščio "Montrealer Nachrichten" redakcijoje.

Sunku pasakyti ar daugelis mūsų Montreallio lietuvių bus kada nors su minėtu laikraščiu susidūrę ir jį skaitę. Tačiau yra faktas, kad "Montrealer Nachrichten" beveik reguliariai kas kelias savaites veltui siuntinėjamas ir tam tikram lietuvių skaičiui. Be to, jo skelbimų skyriuje savo laiku skelbėsi ir kai kurie Montreallio gydytojai lietuvių.

Kam teko paskutiniiais metais pavartyti šio Montreallio vokiečių savaitinio laikraščio puslapius, tas greit permatė laikraščio leidybą "pažangią" liniją ir dvasią. Pvz., "Montrealer Nachrichten" kiekvienam numerijje talpindavo propagandinius straipsnius apie komunistinę Rytų Vokietiją. Toks komunistinio režimo nuolatinis garbinimas pasidarė įkyrus ir kalkuriems Montreallio vokiečių prekybininkams, taip kad vienas kitas daugiau nebetalpino savo reklaminių skelbimų. Dabar "Der Spiegel" rašo, kad "Montrealer Nachrichten" buvęs Rytų Vokietijos komunistinio režimo ruporas šiame kontinente, su tikslu įtakuoti ir palankiai paveikti Kanados vyriausybę, kad šioji pripažintų Rytų Vokietiją. Už tai, pagal "Der Spiegel", jos redaktorius ir faktinis leidėjas, Mario von Brentani, buvęs apie 7 metus Rytų Vokietijos komunistų apmokamas.

"Der Spiegel" tvirtina, kad toks bendradarbiavimas vykęs gana ilgai ir sklandžiai. Mario von Brentani Rytų Vokietijos vadus painformavęs, kad jis surinkęs 200,000 kanadiečių parašų, reikalaujančių iš Ottavos diplomatinių santykių užmezgimo su Rytų Vokietija.

Komunistai buvę tokiau v. Brentani "pasiaukojimu" ir "žestu" taip sujaudinti, kad jį pasikvietę kelis kartus į Rytų

viškos žemės ir jas dalinti jokia sutartis Tamstas neįgalio, o jei slapta be visuomenės pritarimo esate kam padovanoję, laikas susiprasitit ir tas atitaisyti, nes tikras lietuvis nei vienas nesutiks su okupacine pakalta!

1966 metais lenkas Tadeusz Nowakowski Vokietijoje, Miunchene, yra išleides vokiečių kalboje knygą apie Radzivilus, ta proga yra nemažai pabėręs šmeižtų prieš lietuvių, kad Lietuva niekuomet neegzistavo kaip nepriklausoma valstybė. Gediminas tai buvęs legendarinis lenkų princas, toks pats yra buvęs Vytenis ir kiti... Į tokius melus mūsų veiksniai netik neregavo, bet nematė reikalą apie tai painformuoti visuomenei. Už tat tas pats T. Nowakowski 1974 metais savo išsilaigvotą melą plačiai paskleidžia JAV-bėse: pačiam New Yorke "The Radzivils" pasirodo jau anglų kalboje ir turi gan gerą pasisekimą ir yra plačiai amerikiečių skaitoma knyga. Skaudit tikrovė, bet ko siekiame tą ir turime!

j. d. St. Catharines, Ont.

JONO MATULIONIO LAISKAS APIE KNYGĄ

Mieli skaitytojai, aš manau, kad daugis iš Jūsų esate patyrę apie spausdinamą mano dienoraštį. Kaip aš jį vedžiau, aprašiau savo knygos išangliname žodyje.

Knyga atiduota spaudai apie prieš pusantų metų. Per visą šį laiką aš tylėjau ir savo raštams nestrūpinau. Gal tai atsitiko dėl stokos sveikatos, kurios aš esu netekęs, o gal ir savotiškai nelaimingo kuklumo, kuris dažnai daug svarbių užmojų įvykių ir faktų nuskandina užmaršties ūkanose. Taigi, ką esu sukūręs savo tautai ir visuomenei, atiduok drąsiai, neleisk savo darbui supeletėti, sutrūnyti, išnykti...

M. v. Brentani ir Rytų Berlyne įteikiami medaliai už "surinktus" 200,000 kanadiečių parašų.

Berlyną ir jį tinkamai priėmę. Jo atsilankymo metu komunistai jam įteikė du medalius, vieną už "tautų draugystę", kitą už "laiką".

Vis daugiau ir daugiau Rytų Vokietijos valdantieji sluoksniai pasitikėjo savo "užtarėju" Kanadoje. Kadangi Brentani save skaitėsi dar ir dailininku, tai komunistai jam suruošė jo abejotinos vertės Kanados eskimų vaizdų parodą Rytų Berlyne. Žinoma, "dailininkas" buvo ir ne skrudžius ir Rytų Vokietijos komunistų tūzus apdovanojo savo "kūriniais" ar kitais kanadiškais suvenyrais.

Tačiau po 7 metų šis šiltas bendradarbiavimas katastrofiškai nutrūko. Atsitiko taip, kad Rytų Vokietijos delegacija, pasitikiama M. v. Brentani palankios dirvos Kanadoje paruošimu, atvyko į Ottavą pazonuoti dėl diplomatinių ryšių užmezgimo.

Derybų metu Rytų Vokietijos atstovai didelį akcentą dėjo ir ant v. Brentani surinktų

Bet tai, ko nepadarė aš, padarė mano žmona ir draugai. Jie neleido mano gelsiantiems užrašų lapams ir lapeliams sudulėti. Žmona juos surinko, sugrupavo, ir perrašė. Draugai, nors ir paskubomis, medžiagą apšlifavo ir suorganizavo knygą leisti fondą, kuris jau sutelkė apie pusę lėšų spaudos išlaidoms padengti. Ir taip jau apie trečdalis knygos /180 psl./ baigiama atspausdinti. Aš vilnuosi, kad likusioji dalis bus atspausdinta žymiai greičiau.

Gal taip būčiau likęs tyliai tūnoti ir toliau. Betgi aš negaliu ramiai laukti savo darbo vaisių brandos, nepadėkojęs savo geradariams už didžią moralinę, finansinę ir darbo paramą. Taigi, visų pirma ačiū mano rūpestingajai žmonai, šeimai, giminiams ir draugams už viską, viską, ką Jūs man padarėte. Be Jūsų pastangų ir pagalbos mano kadais ryžtingai registruoti faktai apie rudojo amaro žalingą veiklą mūsų kraštu, galbūt, būtų dulkėmis nuėję.

Iš anksto dėkoju ir savo būsimiems skaitytojams, kurie juk yra kiekvienos knygos palaikoma. Aš norėčiau Jus patikinti, kad mano sutelktoji dienorašty medžiaga pasitarnaus mūsų krašto istorijai vienam iš okupacinių laikotarpių pažinti, o gal net ir padės sėkmingiau apsisaugoti nuo okupacinių jėgų siuntėjimo ir kai kurios nesekmės išvengimo ateityje.

Kartu, žinoma, tenka ir atsiprašyti už struktūrinius, kalbinius ir kitokius nesklaidumus, kurie pasitaikys dėlai skubotumo knygą išleisti.

Reflekdamas pagarbą laikraščio redaktoriams, pagarsinusiems šį laiską, ir visiems jo skaitytojams, liekuosi ištikimai

Jūsų J. Matulionis Toronto, Ont.

200,000 kanadiečių parašų. Kanadiečiai, būdami kiek skeptiški, iš smalsumo parodė pamatyti tokį milžinišką ir spontaniškai pasirašiusių jų kanadiečių sąrašą. Susinešus su Montrealliu, vokiečių delegacijos dideliu apsigylimu ir nelaimė patikėjo, kad von Brentani turi sąrašą ne su 200,000, bet tik 39 (!) žinomais kanadiečių komunistų parašais. Paprašius pasiaiškinti, von Brentani pareiškė, kad, anot jo, tai esanti labai paprasta ir nekomplikuota matematika: 39 komunistinių profesinių sąjungų ar draugijų atstovai atstovauja tam tikrą skaičių narių, o tuos visus sudėjus ir susiduranti 200,000 suma.

Kanados valdžia, pamačiusi tokią Rytų Vokietijos patiekto parašų sąrašą "kalkuliacija", vokiečius apkaltino apgavyste ir derybas nutraukė. Marc Lalonde, tuometinis premjeras Trudeau politinis patarėjas dar pareiškė, kad Mario von Brentani sukybė esanti begėdiškas premjero užgavimas.

Skaudų ir baisiai nemalonų politinį antausį pajuto ir Rytų Vokietijos komunistai. Žinoma, jie tuo nutraukė šio savo iki šiol apmokėtu "užtarėju" ne tik ryšius, bet ir lėšas.

Bet Mario von Brentani, pagal "Spiegello" žurnalą, labai nenorėjęs prarasti apturėtą pinigų šaltinį. Norėdamas ištikti ir atgauti Rytų Vokietijos simpatijų ir malonę, jis savo leidžiamame "Montrealer Nachrichten" pradėjo kioti Kanados vyriausybę. Jos parlamentarinę demokratiją jis prilygino sistemai, kuriai vadovauja kvailiai, bankų plėšikai ir Mafijos nariai. Tuometinį Kanados užsieny reikalų ministrį Sharp jis pavadino Nato-Don Quichotu, o Quebeco separatistų vadą Levesque - nacių Goebelsu. Levesque partija esanti brutali klika su tamsiais pinigų šaltiniais. Laikraščio puslapiuose jis talpino Kanados komunistų vado Kashtono portretą su sveikinimais ir t. t.

Bet nežiūrint visų dedamų pastangų, koliojimosi ir komunistinio žargono laikraščio pritaikymo, v. Brentani nebepajėgė atgauti Rytų Berlyno malonės. Atvirkščiai, Rytų Vokietijos laikraščiai pradėjo rašyti apie jį kaip melagį, kuris akiplėšiškai ir apgaulingu būdu įsigijęs ne tik neužpelnytus medalius, bet ir paties Rytų Vokietijos komunistų partijos sekretoriaus Honecker padėkos laiską.

Besiknaisiodami po von Brentani praeitį, jie surado, kad jį ilgametis "užtarėjas" Kanadoje buvęs žinomas nacių propagandos žurnalistas ir už vokiečių ištvermingumą karo metu propaguojančio žurnalo "Oase" vyriausias redaktorius.

Sunku pramatyti, kada Kanada pripažins Rytų Vokietiją ir kada bus pradėdamos naujos derybos, bet jos prasidės su blogu prilekniu. A. L.

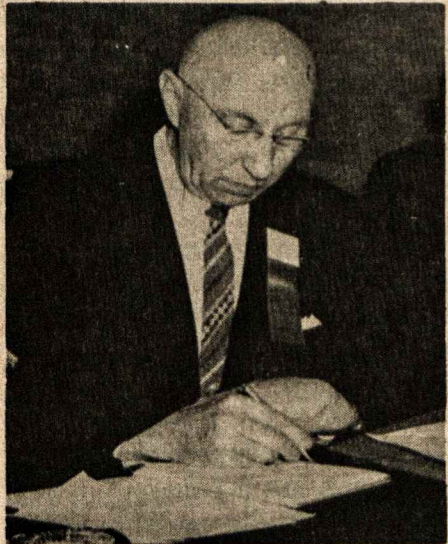
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

JONAS KARDELIS

(ŠEŠIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIES PROGA)

KAIP "LIETUVOS ŽINIŲ" VYR. REDAKTORIUS KARDELIS SURASDASDAVO IR MOKĖ JAUNUS SPAUDOS DARBUOTOJUS

Tai buvo anais gražiais Lietuvos nepriklausomybės laikais, kada pradėjau domėtis spaudos darbu. Būdamas dar jaunas gimnazistas, Šiauliuose, tarpais nueidavau į savaitraščio "Šiaulių Naujienos" redakciją. Laikraštį tuomet redagavo Požėla. Ten pabandydavau parašyti vieną kitą korespondenciją ar straipsnį. Kažkodėl tuomet man patiko Lietuvos žinios, kurioms pradėjau iš Šiaulių rašyti korespondencijas. Rodos 1925 m. gaunu iš Kardelio laišką, kad jis atvyks į Šiaulius į žemės ūkio Parodą, ir prašė, kad aš atelčiau į vieną parodos paviljoną su juo pasikalbėti.

J. Kardelis

Atišku, jaunam gimnazistui sutikti dienraščio vyriausią redaktorių buvo ne tik didelis džiaugsmas, bet jaučiausi, kad esu vertinamas. Belaukdamas tos dienos, vaikščiojau galvą iškęs pakelta nuotaika, kad teks susitikti iš Kauno, dargi didžiausio dienraščio vyr. redaktorių.

Atėjo diena ir valanda susitikimo. Nuėjau į nurodytą paviljoną ir žvalgausi, nes Kardelio nepažinojau. Žūrū, sėdi prie stalo stambus vyras ir aš žūrū į jį, galvodamas, kad jei jis sėdi vienas, matyt, laukia. Man artinantis prie jo stalo, jis atsisistojo ir klausia, ar aš nebusiu Klauskas. "Aš pats" - atsakiau. Malonu, sakojis, tai sėsk, išgersime limonado ir pasikalbėsime. Tuojau pradėjo kalbėti apie spaudą. Klausė, ar gaunu Lietuvos žinias. Atsakiau, kad jei turiu kada pinigų, tai nusiperku. Klek pakalbėjus apie spaudos darbą ir korespondentų svarbumą laikraščiams, jis mane pakviečia būti nuolatiniu Lietuvos žinių Šiauliuose korespondentu. Žinoma, pasiūta esąs devintame danguje. Nuo to laiko pradėjau nuolat rašinėti į Lietuvos žinias. Tiesa, laike pasikalbėjimo jis

mane pamokė ką ir kaip rašyti.

Po kelių metų, baigęs gimnaziją, atvykau į Kauną. Pirmieji mano žingsniai buvo pas redaktorių Kardelį. Ir čia jis mane priėmė išskėstomis rankomis. Kai pasisakiau, kad atvykau studijuoti, jis man patarė neapleisti spaudos darbo ir rašyti. Patarė ką ir kaip rašyti. Sakė, kad mes esame antikomunistai ir rašome prieš komunistus. Aple socialdemokratų patarė nieko nerašyti, - nei gero, nei blogo. Dar pabrėžė, kad tikrieji tautininkai yra liaudininkai, liaudies žmonės, kurie tarnauja tautai ir liaudžiai.

Bet, sunkios gyvenimo sąlygos Kaune, mokslas, įvairūs partiniai nemalonumai, persekiojimai, nebeleido ilgai rašyti Lietuvos žinioms. Redaktorių Kardelis dar ir šlandien man stovį prieš akis, kaip aukštų idealų žmogus, kuris mylėjo savo tautą, ypač liaudį ir valstiečius.

Tiklu, kad šie trumpi mano atsiminimai parodys mūsų seniems redaktoriams, kaip reikią surasti saubendradarbių, kaip prie jų prieiti, nebūti pasipūtusiems redaktoriams, kurie ieško jaunų spaudos jėgų, bet nemoka prie jų prieiti.

K. Klauskas

VINCAS RASTENIS SULAUKĖ 70 METŲ

Vienas iš žymiausių Lietuvos žurnalistų, visuomenės veikėjų Vincas Rastenis sausio 16 d. sulaukė 70 metų. Tai retų gabumų ir veržlumo vyras. Būdamas tautininkų sąjungos generalinio sekretoriumi (1934-38m.) buvo vadinamas Kaune "Lietuvos Gobelisu" dėl savo didelės įtakos Lietuvos vyriausybei, ypač ministerių pirmininkui ir finansų ministeriui J. Tūbeliui. Vincas Rastenis žodis visur buvo labai svarus, ypač skyrantis asmenis ir aukštus vyriausybės postus. Net prezidentas A. Smetona su V. Rasteniu skaitydavosi, jo nuomonės atsiklausydavo.

Vincas Rastenis ypatingų gabumų turi žurnalistikos darbe. Savo karjerą pradėjo veikdamas ateitininkų ir blaivinių eilėse, vėliau perėjo pas tautininkus, kur išliko viršūnės, turėdamas progos pareikšti savo gabumus. Daugelio studentų buvo svajonė susipažinti su Vincu Rasteniu ir gauti geresnei tarnybai jo rekomendaciją. Mat neolituanams buvo lengviau gauti darbą, negu kitų korporacijų, o ypač ateitininkų ar varpininkų veikėjams.

"Draugas" rašo (Nr. 15-3), kad "Vincas Rastenis kilęs iš Salako-Dūksto apylinkių, mokėsi Utenoje, Vilniuje. Panevėžy studijavo matematiką, vėliau teisę Vytauto D. universitete Kaune, konstituci-

Vincas Rastenis

nės ir tarptautinės teisės studijas gilinio Vienoje.

Buvo Blaivybės dr-jos reikalų vedėjas, Kauno radijofonos sekretorius-pranešėjas, Liet. Tautininkų s-gos gen. sekretorius, Ministerių tarybos juriskonsultas, Pažangos dr-jos (leidyklos) direktorius, Vakarų dienraščio vyr. redaktorių, Klaipėdos Prekybos instituto lektorius, Lietuvos Aido red. sekretorius, advokatas, Šiaulių Prekybos instituto dėstytojas, Dirvos leidėjas ir vyr. red., Laisvosios Europos Komiteto spaudos ir organizacijų skyriaus vyr. red.

Dirbo šauliuose, ateitininkuose, tautininkuose, Amerikos Lietuvių Taryboje, buvo Liet. žurnalistų s-gos pirminkas (1952-1958m.). Spaudoje pradėjęs reikštis nuo 1925 m., bendradarbiavo daugelyje Lietuvos ir išsivijios laikraščių bei žurnalo. Atskiru leidiniu išleista Politinė tautos vienybė, bendradarbiavo ir kituose leidiniuose. Pasižymėjęs publicistiniais sugebėjimais". Būtiny yra pažymėti, kad V. Rastenis daug darbo įdėjo, kaip bendradarbis ir redaktorius "Lietuvos enciklopedijoje", ypač anglų kalba III tome.

Kaip visi didieji, gabieji žmonės turi draugų ir priešų, taip ir gerbiamas jubiliasas jų turi. Čia dar būtina paminėti, kad V. Rastenis buvo kalintas bolševikų kalėjimuose ir laimingai išliko gyvas.

Vincas Rastenis atidavė didelę duoklę lietuvių tautai, Dievo apdovanotais įvaliais gabumais. Linkiu jam ilgo amžiaus ir toliau išsilaikyti realiaje lietuvių kelyje.

J. Vaidonis

čiam, tiek ir pažengusiam mūsų laikraštiniui, kurį, absoliutinė dauguma, skaitant ir šį autorių, teesame tik laikraštijos mėgėjai, taip sakant, "part time" laikraštiniškai.

Žinant ir jaučiant mūsų prigimtį, ambicijas ir polėkį, aiškų, priekalštų bus. Viens pasigęs tokios ar kitos temos nagrinėjimo, kitam nepatiks pasirinktas straipsnio autorius ir pan. Tačiau, knyga yra išleista, faktas įvykęs ir, galima teigti, niekas nesikėsins įmesti vadovą į laužo liepsnas.

Dabar jau galima turėti vilčių, kad su tokio leidinio pasirodymu turės kilti ir bendras mūsų laikraštijos lygis. Tas lygiai llesų redaktorių, lygiai ir bendradarbių. Gal, pagaliau, kartą visiems laikams, bus pajęgta lietuviškoje spaudoje skirti žinią nuo komentaro, ar jau logišką sekantį žingsnį žengiant, propagandos. Šis momentas ar tik nebus ir pats svarbiausias (ir pats liūdniausias), bandant vertinti mūsų periodikos skaudulį, kuris, deja, dar labai vėsliai bujoja eilėje laikraščių ar net ir žurnalo tekstuose. Netiesa, (privačiai jau teko tokia nuomonę girdėti), kad man ar kitam panašiam, nieko nebus naujo ar nebus iš ko pasimokyti. Tai labai subjektyvi, netikslė nuomonė ar viso reikalo formulavimas. Mokyti, tobulėti niekad nėra pervėlu, vargiai ar išvis čia gali būti išvesta bet kuri riba. Gal asmeninė savimyla ir leidžia prieš save plukuotis, tariant, aš viską žinau ir išmanau, bet tai tik paika tuštybė, nes nėra mirtingojo, kuris pajęgtų būti tobulas.

Todėl ir žurnalistikos vadovo puslapiui bus naudingi visiems, kurie tik dar sielosi išsivijios periodikos klestėjimu ir tobulėjimu.

Čia tik mažas, gal net ir netaip reikšmingas pavyzdys. Štai, kai pasiskaitai "The New York Times", "Newsweek" ar "Time" (jau neminint vietinius laikraščius ar žurnalus), nejučiomis susimąstai, slaptomis sau tar domas, Viešpatie, ir kaip dar toli mes esame nuo profesinio lygio žurnalizmo...

Viltinai ir tenka žvelgti į žurnalistų vadovą, kuris ir turėtų mums padėti bent kiek artėti prie tos profesinio lygio laikraštijos. Ir galia ir liūdna, kad net pačius geriausius norus turint, yra gana aišku, kad vadovą išsigs ir skaitys tik ribotas skalčius suinteresuotų. Nors kitą vertus, tokio pobūdžio leidinys ir tegali turėti gana ribotą skaitytojų auditoriją. Klek gi, savo tarpe turime nuolat rašančių ir pastovių bendradarbių, redaktorių ar, išvis, kaip čia sakoma, redakcinio štabo narių?

PAGEIDAUJAMA LIETUVŲ MOKSLININKŲ GALINTI PRIŽIURėti 6 mėnesių vaikų. Geros sąlygos su privačiu kambariu. Skambinti tarp 7-9 val. vakaro, 684-0516.

ŠNUOMUOJAMAS vienguris butas - 1475 A Dukes Street, LeSalle, Susisiekimui reikalinga: rėditi auto-matinq. Skambinti - 365-0691

"DAUGIAKULTŪRIŠKUMAS YRA PASTOVĖ VYRIAUSYBĖS POLITIKA"

— John Munro

Kaip ministeris, atsakingas už daugiakultūriškumą, John Munro skatina daugiakultūrę politiką visose vyriausybės ministerijose. Speciali atsakomybė už daugiakultūrę programą tenka jam valstybės sekretoriaus departamente.

Valstybės sekretoriaus departamente
Daugiakultūre programa yra skirta padėti skatinti kultūriniam vystimuisi visų Kanados grupių, norinčių išsaugoti savo kultūrinį lobį ir juo praturtinti Kanadą. Sekančios programos padeda siekti to tikslo:

Finansinės paramos programa
Ji skiria lėšas savanoriškom grupėm ir tuo būdu remia jų daugiakultūrę veiklą.

Daugiakultūrių centrų programa
Ji skiria lėšas savanoriškom grupėm, steigiančiom daugiakultūrinius centrus vietinėse bendruomenėse.

Kanadiškosios tapatybės programa
Ji siekia stiprinti mažumų grupių kultūrinį identitetą, skatinantį supratimą bei pažinimą kultūrinio Kanados įvairumo.

Patariamasis etninių studijų komitetas
Jis sudarytas patarti Kanados etninių studijų tyrimų srityje ir administruoti tos srities svečių profesorių kvietimą į Kanados universitetus.

Trečiosios kalbos mokymo priemonės
Ši programa parūpina lėšas paruošimui ir gamybai trečiosios kalbos mokymo priemonių.

Ateivių integravimo programa
Ji padeda įvairiom grupėm, besirūpinančiom pilnu ateivių dalyvavimu kanadiečių visuomenėje.

Etninių grupių ryšiai
Ši programa parūpina lėšas profesinei pagalbai gauti viso krašto bei vietinių mastu ir tuo būdu padeda grupėms organizavimosi bei komunikacijos srityje.

Valstybinėje Filimų Vadyboje
(In the National Film Board)

Valstybinė Filimų Vadyba yra pagaminusi per 400 filmų devyniolika įvairių kalbų. Jie gaunami nemokamai Valstybinės Filimų Vadybos raštinėse: Vankuveryje, Winnipege, Toronte, Montrealyje, Ottawoje ir Halifaxe.

Valstybiniam Žmogaus Muzėjui
(In the National Museum of Man)

Valstybinis Žmogaus Muzėjus Ottawoje renka istorinę medžiagą visų Kanados etnokultūrinių grupių tradicijai. Muzėjus turi surinkęs daug meniškių rankdarbių, irokoduotų magnetofono bei vaizdinių juostų ir filmų. Specialus dėmesys kreipiamas į liaudies architektūrą, namų baldus, primityvių maisto gaminto techniką ir rankdarbius, tradicinius pasakojimus, šeimos ir bendruomenės gyvenimą, šventes bei apeigas. Rengiamos kultūrinės parodos, ju tarpe ir kilnojamosios.

Viešuosiuose archyvuose
(In the Public Archives)

Etninės valstybės archyvas rūpinasi suradimu bei apsauga etnokultūrinės medžiagos, kad ji nepažūtų ar nebūtų sužalota. Atitinkamų sričių specialistai pradėjo rinkti medžiagą reikšmingo bei svarbaus mūsų gyvenimo aspekto, kreipdamiesi į etnokultūrinės organizacijas, sąjungas bei pasirus asmenis.

Valstybinėje bibliotekoje
(In the National Library)

Valstybinė biblioteka suorganizavo daugiakalbę tarnybą. Jos tikslas - išgyti knygas neoficialiomis kalbomis, vartojamomis Kanadoje ir padaryti jas prieinamas per viešąsias bibliotekas. Tikimasi, kad atitinkami knygų kiekiai dešimtyje kalbų bus paruošti išsiuntimui 1975 m. pradžioje. Kasmet pridėdant penkias naujas kalbas.

Norintieji pateikti savo idėjas arba gauti platesnių informacijų terašo:

Multiculturalism,
P.O. Box 366,
Station 'A',
Ottawa, Ontario
K1N 8Z9

Vardas, pavardė:

Adresas:

Miestas ar miestelis:

Provincija:

Pašto kodas:

Telefonas: srities kodas ()

John Munro
Minister Responsible
for Multiculturalism

John Munro
Ministre chargé
du Multiculturalisme

lism
Multiculturalisme
MULTICULTURALISM

KULTŪRINIS PUSLAPIS

Vieną dieną 1955 m. sausio mėnesį ją pasikvietęs viršininkas ir pranešęs, kad nuo likusios baismės ji, kaip invalidė, esanti atleista, galinti važiuoti namo – į Lietuvą. Įsakęs pasiruošti "su daiktais", atsiskaičyti su kolona.

Sunku įsivaizduoti, ką reiškia toks pranešimas žmogui, per ilgus metus iškančiam, pasilgusiam savųjų. Būna atsitikimų, kad žmonės gauna širdies smūgį ir miršta, kiti apserga nervų ar proto ligomis. Visa laimė, kad tie pasiruošimo ir atsiskaitymo rūpesčiai išblaško, neduoda žmogui įsijausti į padėtį.

Nežinojus, kaip pranešti vaikams apie savo grįžimą, nes laiškas ilgai eina, patį greitiau parvažiuos. Telegramos nesugebėjus pasiųsti, nežinojus, kur kreiptis tuo reikalu. Taip ir parvažiavus traukiniu, vaikams nežinant, miglotą sausio mėnesio rytą, dar gerai neišaušus.

– Pasibeldžiau į duris, – pasakojo ji, – netrukus išgirdau moterišką balsą, stūčiantį pažūrėti, kas atėjo. Greit pasirodė pro duris jaunos mergaitės galva, ir tuoj vėl užsivėrė durys. "Ubagė", pasakė mergaitė. Norėjau veržtis paskui ją, bet pablijojau nugądinti ir laukiau, kas bus toliau. Išgirdau priekaištingą vyrišką balsą: "Kas čia per mada, dar neišaušo, jau ubagai vaikšto, dar žmones neapsirergusius ras...". Netrukus vėl prasivėrė durys, jauna moteris išnešė duonos riekę "ubagel". Pro atdaras duris lempos šviesa apšvietė mane, dukrė pažino, ir aš pažinau ją... Ji metėsi atgal į vidų šaukdama "O Jėzau, mamytė!". Tuoj abu su žentu išbėgo į priemenę, dukrė puolė ant kaklo, visi verkė, nepratardami nė žodžio... Kai įėjau į vidų, pamačiau tą mergaitę, kuri pirmoji mane pasitiko. Supratau, kad tai mano jauniausioji... Užsikniaubusi ant stalo, ji garšiai raudėjo, atgal lodama, kad nepažino manęs. Glosčiau ją, raminau, bet ji dar labiau verkė, nesidavė atplėšti nuo stalo.

Dabar mes išvažiuojam...

Nežinia, kiek tų išvažiuojančių. Visi turbūt neišvažiuos, gal dar daug liks?... Gal kiti į mūsų vietą atvažiuos?... Duok Dieve, kad permaina būtų didelė, bet... sunku to tikėtis... Jei ir pasikels, sušvelnės įstatymai /jie čia visada gražūs/ tik nevykdomi /, bet negreit pasikels juos vykdančiai kadrai, tam gal prireiks kelių žmonių kartų. Tokie, kurie gali spardyti, stumdyti, speige ant sniego sodinti surakintom, pamėlynavusiom rankom nekaltą besimeldžiančią "manašką", niekada nepajėgs būti žmonėmis. O tokie lieka savo vietose. Ko galima tikėtis? Viešpatie duok, kad būčiau netikras pranašas!

PĖDOS MIRTIES ZONOJE, Elena Juciūtė, Atsiminimai. Viršelis ir vinjetės Pauliaus Jurkaus.

Išleido L. Š. S. T. Simo Kudirkos kuopos New York'e sudarytas specialus komitetas. 1974 m.

Autorė įžanginėje žodyje rašo:

Ne kiekvienas gali būti rašytoju, bet liudininku gali būti kiekvienas, kuris matė, girdėjo, pergyveno tai, ką nori paliudyti. Tos minties vedama, ėmiausi rašyti atsiminimus iš savo pragyvenimų ilgų metų sovietinėje vergijoje. Patekus į laisvąjį pasaulį, jaučiu ir pareigą kalbėti už pavergtą lietuvių tautos dalį, taip pat ir už kitus, kenčiančius sovietinę prispaudą. Tebūnie šios knygos ellutės dar vienas laisvės šauksmas už nutildytuosius, kurie patys negali kalbėti.

Šioje knygoje faktai yra tikri. Stengiausi nenuolti nuo tikrovės, duoti faktus chronologine tvarka ir tokioje šviesoje, kaip buvo patirti.

Leldėjai pasisako:

Visoje prisiminimų literatūroje apie bolševikinius kėlimus, Sibiro vergų stovyklas ir tremtį ši knyga daug kuo išsiskiria iš kitų knygų. Jos autorė buvo matematikos mokytoja gimnazijoje, tai ir šią knygą parašė su matematiniu tikslumu.

Skaitytojas čia ras 1944 m. vasarą Suvalkijoje. Nuo tos vasaros, kai antrą kartą atėjo bolševikai, ir pradeda ši knyga.

Autorė turi ir beletristinį talentą.

Mus domino priežastis tos didžulės amnestijos visokio plauko "liaudies priešams" – tai buvo negirdėta bolševikų istorijoje.

Valdžioje buvo pasikeltę tik žmonės, bet ne santvarka. Atrodė viskas savo vietoje, o čia tokie "stebūkiai" negirdėti, neregėti, kaip kalėdinėje giesmėje.

Svarbiausia, kad laikraščiai nteko apie tai nerašė, nei per radiją neskelbė, kai tu tarpu koks menkliausias pagerinimas "liaudžiai" būdavo liaupsinamas ištisais mėnesiais. Kaip rašys kad paleidžiami politiniai kaliniai ir tremtiniai, jeigu visą laiką sakė, kad tokių nėra?

Kai nėra tikrų žinių, žmonės griebiasi spėlojimų, gandy, samprotavimų. Ir dabar žmonės vis dar pašnabždomis pynė visokias versijas. Daugelis manė, kad Vakarų valstybės priverstusios liautis niokoti naujai užimtus kraštus, kad rusai gavę įsakymą paleisti politinius kalinius. Kiti tvirtino, kad Vakarų valstybės nei nežinančios apie tas masės kalinių Sibire, kad čia patys rusai persigalvoję, kad neapsimoka tos vergų stovyklos. Dar kiti sakė, kad rusai su kinais nebesutaria, užtat nebenorį laikyti netoli kinų sienos tokias "liaudies priešų" mases. Žodžiu, įvairiai galvojome, įvairiai kalbėjome, bet nieko tikro nežinojome. Stalinas tebebuvo gerbiamas, jo paveikslai ir statulos tebebuvo vietose, ta pati tvarka visur.

Pravažiuojant Uralo kalnus, matėme aukštą storą medinį stulpą, prie jo buvo pritvirtintos dvi lentos, nukreiptos į priešingas puses. Vienoje lentoje užrašyta "Azia", kitoje "Europa". Tai buvo riba tarp Azijos ir Europos.

Džūgavome, kad mes jau europiečiai. Dar viena kita para, ir mes jau Maskvoje. Mums pranešė, kad turime vykti į Bielasijos stotį, kuri esanti toli. Jokių susisiekimo priemonių nebuvo. Į taksį nesusitelpinsim tiek žmonių ir daiktų. Vyrai nuėjo ieškoti kokios priemonės ir netrukus atvažiavo sunkvežimiu. Sudėjome po kelius rublius, ir nuvežė mus į tą stotį. Čia sužinojome, kad galėsime išvykti tik rytojaus dieną po pietų. Taigi, reikės nakvoti. O kur? Ogi čia pat stoties ant grindų, kaip ir daugelį kitų. Tokių buvo pilni pasteniai, net ir asloje buvo sukrauta daiktų krūvos. Radome tuščią kampeį ir užėmėme.

Rytojaus dieną dar pavalkščiojom gatvėse pasižvalgėme po krautuves, bet nieko nepirkome. Buvome prastai apsirebę, suvargę, sustiglamžę, sudulkėję, bet labai nesigėdinome, nes daug tokių buvo.

PAŽINKIME PRAEITI!

PASLAPTINGA TRAKŲ PILIS

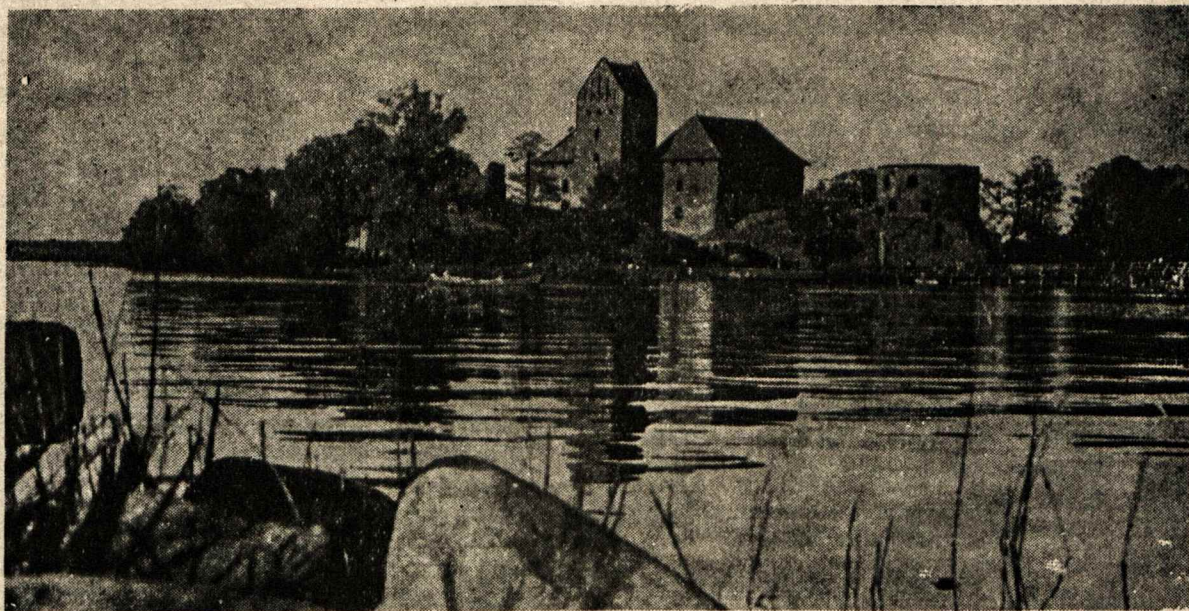
Stepas Varanka

Trakų pilsis ir jos gynėjai. Skyrius paimitas iš knygos Pamietnik Wilenski-Vilniaus Atsiminimai, kolektyvinis 20-s autorių leidinys, išleistas Anglijoje, Londone 1972 metais. Šį skyrių parašė Szymon Szyszman, Vilniaus universiteto auklėtinis, filosofijos daktaras, religijų istorijos žinovas, ypatingai karaimų. Tarpe daugelio mokslinių darbų yra parašęs apie karaimų dvasiškius Trakuose. Apie Trakus jis rašo:

..... Abu pasauliniai karai kultūrinėje srityje sunaikino daugiau negu visi ankstyvesnieji nuostoliai padaryti istorinėse Lietuvos žemėse. Reikia įvertinti tęsimą atstatymo įvairių istorinių pastatų, kurie buvo apleisti nuo amžių. Iš restauruotų darbų pirmą vietą užima dalinis Trakų pilies atstatymas. Pradiniai darbai buvo pradėti senai prieš karą. 1940 metais buvo paskelbta, kad bus restauruojama visa pilsis. Deja, tie planai dėl politinių priežasčių ir plintančio karo veiksmų nebuvo vykdomi. Pasibaigus karui, tie planai dalinai buvo realizuoti. Atstatyta viena grupė pastatų saloje. Įsprendžiant iš nuotraukų, atstatymas padarytas kruopščiai. Ežero pilsis buvo to užsitarnavus, kalpo istorinis ir architektūrinis objektas. Sunaikinti "potvynio" tos pilies griuvėsiai, magnetiškai traukė turistus ir intrigavo istorikus. Daug dėmesio prieš ir po karo jai skyrė Marlan Morelowski. Jis savo geras dokumentuotoje studijoje apibūdino Trakų pilį kaip vieną iš svarbesnių architektūrinių meno objektų plačiuose rytų-vidurinės Europos srityse, pabaigoje 14-jo ir pradžioje 15 šimtmečio.

Morelowskio studija, atrodo, išsprendė nuo senai diskutuotą klausimą. Kas tą pilį statė? Praeito šimtmečio pradžioje galvota, kad ją statė iš prūsų atvykę statybininkai, kurie ėmė pavyzdį iš Kryžuočių ordino. Nekreipta dėmesio į Chilleberto de Lannoy, kuris 1414 m. buvo Trakuose ir užrašė savo dienyne, kad pilies statyba buvo tokia, kaip prancūzų. Naujausi tyrinėjimai, atrodo, tai patvirtina. Kaip pastebėjo tas keliautojas, toji pilsis atrodė visiškai nauja. Morelowski apskaičiuoja, kad toji Vytauto galingoji, kontroliuojanti visą susisiekimo sistemą tarp Vilniaus ir Kauno, pils buvo pastatyta 1397-1403 metų laikotarpyje. Toji pilsis buvo gynybos sistema Nemunui ir Vilijai.

Vytautas, statant Trakų pilį, nesinaudojo pasenusia kryžuočių statybos technika, kuri jau buvo atgyvenusi savo privalumus. Vytautas pasirinko prancūzišką stilių, kuris rėmėsi gallo-romėniška struktūra, italų pasisavinta ir patobulinta. Italų statybininkai jį paskleidė po Europą. Visas tokios statybos žymes turi Trakų pilsis: net langų lankai, kurie toje gotikos statybos stiluje nėra lauzyti, kaip šalyse, kurios supo Lietuvą. Tokios kitos pilies nėra visam dideliame Lietuvos plote. Nėra net pas kačmynus. Atrodo, kad tą pilį pastatė specialistai tam tikslui pakviestas pilies žinovas, kuris, atlikęs savo darbą

Taip atrodo dabar Trakų pilsis. Po atstatymo joje įrengtas muziejus.

apleido Lietuvą. Kas jis toks buvo, ir iš kur atvyko į Trakus? Morelowski nurodo, kad Trakų pilsis iš visų tvirtovių pabaityje buvo panaši į ežero pilį prie Olofsberg, Finlandijoje pastatytos švedams 1477 metais. Ją statė 16 italų. Jie taip pat vykdė statybas šiaurės rytuose.

Vytautas, greičiausiai nepastikėdamas prūsų kryžuočių statybininkais statant taip svarbią gynybos tvirtovę, ieškojo kitur specialistų. Vytauto karinis susidomėjimas vertė jį žvelgti į juodųjų jūrų žemes. Morelowski sako, jis gerai orientavosi apie ten esamas genojiečių kolonijas. Jam tame reikale padėdavo karaimai, kurie buvo atgabenti į Lietuvą. Iš to daroma išvada, kad italų statybininkai galėjo laisvai atvykti į Lietuvą ir čia vykdyti statybos darbus. Vienas iš tų italų – genojiečių iš Kaffos, Krymo, greičiausiai bus pastatęs Trakų pilį. Prie jos vėliau išaugo gyvenvietė. Susisiekimui su sausuma buvo pastatytas medinis tiltas, kuris paskendęs ežero dugne ir dabar giedrą dieną matosi, buvo sujungtas su karaimų kvartalu. Vytautas jais labai pasitikėjo ir galimai sakytį, jiems buvo pavestas įėjimo kelias į pilį. Nebuvo tai atsitiktinumas, kad, norint patekti į pilį sausumos keliu, reikėjo eiti per karaimų kvartalą. Tas kvartalas vėliau buvo pavadintas "Karaimka". Pilies iguloje taip pat jų buvo nemažas skaičius. Lietuvos karluomenėje buvo atskiras karaimų dalinys, turėjęs savo vėlavą.

Lvove randasi pilsis, kuri yra 50 metų senesnė negu Trakų, ji turi daug panašumų į Trakų pilį. Ten yra pastatyta armėnų katedra, kuri labai panaši į jų statomas Kryme. Ją finansavo Jokūbas, sūnus Szachinszacho iš Kaffos. Toji katedra pastatyta 1356-1363 metais. Statyta italo Dorchi, atvykusio į Lvovą iš Krymo kolonij. Italų architektai, kurie buvo apsigyvenę Juodosios Jūros baseine, statydavo daug tvirtovių ne tik tame rajone, bet vykdavo ir kitus kraštus. Jie buvo kviečiami į šiaurę – Maskvą ir Finlandiją.

Daug jau yra parašyta apie Trakų pilį. Daryti buvo įvairūs kasinėjimai ir tyrinėjimai. Deja, Trakų pilsis dar iki šiol nenori atidengti savo tikrosios paslapties... O papasakoti ji tikrai galėtų, negirdėtus, nerašytus istorinius įvykius.

IŠ SUPERMARKETO GRĮŽTANT

— N.KVIETINSKAS.

(Pradžia ar. 1(2129).

5. KAS MUS APSAUGO?

O gal maisto sveikatingumu rūpinasi medicina? Dėl to nerūpina turėti ne mažiausių iluzijų. Medicina tapo ligų mokslo. Didieji Kanados laikraščiai kartais turi sveikatos skyrius. Juos veda gydytojai. Tė apšviečia sveikatą nekalbama. Jie tik smulkiai aprašinėja ligų pasireiškimus, vartodami daugybę mokytų ir skaitytų žodžių. Stralspni paprastai baigiasi sakiniu: "Pastebėjus tuos simptomus, tuojau kreipkitės į gydytoją". Kad jie tau žodžių primintų, valgyk mažiau visko brudo, ir būsi sveikesnis.

Agronomija irgi yra tapusi ligų mokslo augalų ligų. Garšiosios knygos "Artojo beprotybė" autorius Faulkneris pataria, kad žemdirbystei skirtose veikaluose trečdalis vietos užima kovos su ligomis aprašinėjimai. Susižavėjimas chemikalais yra giliai įsėdęs į agronomų smegenis.

Iki kokio absurdiškumo priena ši manija galima spręsti iš Žemės ūkio Ministerijos leidžiamų brošiūrų. Prieš kiekvieną vieną jų buvo skirta ūkininkų daržams. Ten patariama pilti nuodus ant visų daržovių, net ir ant tokių, kurių kirminai beveik nepuola, ir dargi juos pilti nelaukiant, kol pavojus pasirodys. Morkų lisyvėje per vasarą galima rasti tik vieną ar du kirminus, vis tos pat rūšies.

Kartais ne vieno. Bet pagal Ministerijos patarimą, reikėtų juos vistiek apibarstyti nuodais atsargumo dėlei.

Ivairiems javams skirtose brošiūrose visur patariama pakeisti kultivavimą piktžolių nuodijimu, nurodant nuodų rūšį ir jų kainą. Piktžolių nuodijimas — nekadose neužmiršus priminti, kad tie nuodai yra nenuodingi ir kad jie nepažeidžia jokių nuosėdų — ūkininkui kainuoja 20 dolerių akrui ir sutaupo vieną valandą laiko. Tokiu būdu sutaupytą valandą ūkininkui kainuoja tiek, kiek jis moka gydytojui už jo laiką, nors jis pats uždirba kelis kartus mažiau. Prie viso to dar užnuodijimas plenas: tie kukurūzai bus sušerti karvėms. Iš tikrųjų tie nuodai ūkininkui dar brangiau kainuoja: benuodijant piktžoles dažnai apdeginami ir javai. Pavasarį kartais tenka matyti geltonuojant istisus laukus.

Ta agronomiškoji manija nebūtų labai pavojinga. Ūkininkai jų brošiūrų neskaitytų. Bet kukurūzų kultivavimą beveik visi jau yra pakeitę piktžolių nuodijimu. Progresas juos pasiekia ne per agronomus, bet per sėklą ir chemikalus pardavinėjančias kompanijas: jų agentai aplanko kiekvieną kiemą. Tat Kanadoje nėra pieno, kuriame nebūtų minėtų nuodų pėdsakų. Jei jų nerandama, tai tik todėl, kad jų niekas nenori rasiti. Bus daugiau.

FILMŲ PASAULYJE

★★★★★★★★★
Algirdas Gustaitis

FILMŲ ĮVAIRUMAI — Ilgesnį laikotarpį nerašęs apie filmus, iš kart duosiu išties jų eilės aptarimus, įvertinimus.

Gyvenant modernioje pasaulyje, filmas yra svarbi gyvenimo dalis. Mažiau svarbi už duoną ar vandenį,

bet stojanti greta, lygiateisiai ar išpūdingiau už teatrą, literatūrą. Įdomesnius ar vertingesnius filmus kelių mėnesių bėgime aplanko milijonai žmonių. Pralenkiama kitos meno ar prabangos rūšys, išskiriant radiją ar televiziją — daugiau įtaiguojančiai ir naminio pobūdžio reiškiniai.

KEISTI NUOTYKIAI RABINO JAKOBO

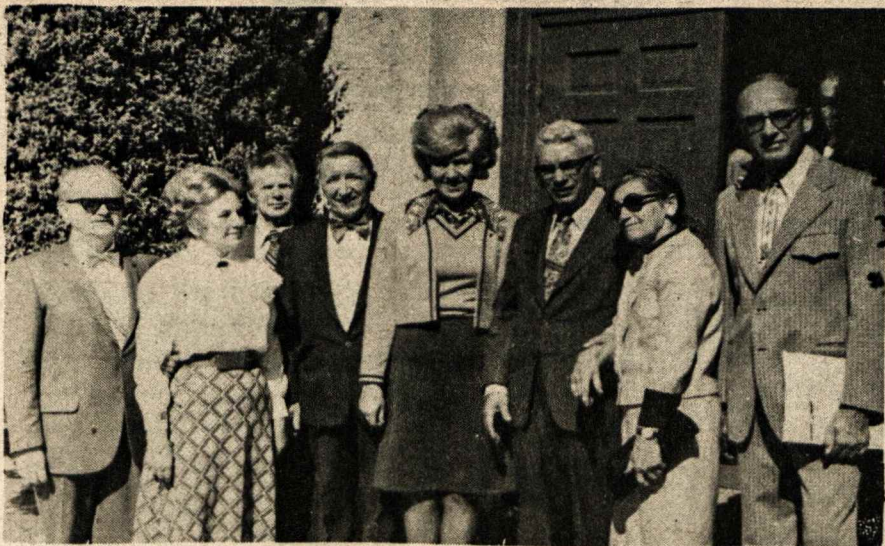
Prancūzų gamybos, 20th Century Fox studijos paskleistas, meniškas, sarkastiškai ir humoristiniai pagausūs, angliška "The Mad Adventures of Rabbi Jacob".

Matomi juokai, girdimi sąmojai, filminiais bareljefais tarsi prisilyti stailuose pasikeitimuose, pamatuotai sutraukė žiūrovų mases Prancūzijoje, Ispanijoje ir kituose Europos kraštuose. Plastikiniai pinakliški šypsniai ir kvatojimai sprudolais nuplėsia burnas apie penkiolika šimtų kartų.

Ypatingai švelnus šiltumas, nuplėsiamas sviestus taikinius celefaniškų juostelių pavidale, neturi jokio vulgarumo, banalumo, piktybiškumo ar berniško atstumian-

AUKSAS

Auksas valdo žmones ne tik užmautas žiedo pavidalu ant pirštų vedybinių apeigų zenite, bet ir sulydintas į aukso plytas, sukrautas tvirtovių ar

KAI APLANKO MALONŲ SVEČIAI... Vienu tokiu buvo garbingas lietuviškosios rašijos autorių Bronius Kviklys, iš Chicago, kur jis yra vienas "Draugo" redaktorių. Skautų pakviestas trumpam buvo atvykęs į Los Angeles. Leono Briedžio nuotraukoje gražų lapkričio mėnesio sekmadienio rytą jisai tarp kai kurių savo bičiulių, iš kairės: Pažiūra - Los Angeles Balfo skyr. pirm. ir skautų veikėjas, Pažiūrienė, Kazys Karuža - Los Angeles šaulių vadas, Bronius Budriūnas - kompozitorius, choro vedėjas, J. Čekanauskienė - solistė, Br. Kviklys, Maria Žymantienė - Biržiskaitė ir Algirdas Gustaitis.

bankų seifuose, įpliombuotas dantyse, pavilgintas plunksnos smalgalių juoda rašala, ar išsklotos auskarų, laikrodžių, sagtukų virtinėmis aukso sakalių plačialangėse vitrinose ant raudono pliušo pagalvėlių.

Dėl aukso ypatingai balti žmonės nužudė begales žmonių. Gal didžiausi žudikai buvo senieji ispanai, geraširdžių Pietų Amerikos indėnų kraštuose, Amerikos gyventojų pavergimo pradžioje, užtikę nesuskaitomą daugybę aukso. XX a. aukso dantis kapojo naciai ir komunistai rusai, o Hitleris paslėpęs nesuskaitytą daugybę aukso kazin kuriam vandenį, gal Šveicarijoje, gal Baltijos jūroje; gal kitur.

Laisvame pasaulyje pagrindinė aukso gamintoja yra Pietų Afrika. Giliai žemėse esančiose kasyklose kasdien tūkstančiai žmonių kasa aukso. Darbas sunkus, pavojin-

gas. Auksas grindžia kelių civilizacijai — tūlas cinikas pareiškė. Toksai auksu grindimas vykdomas bent penki tūkstančiai metų. O kad auksas padeda šių laikų arabams atgauti kadais jų turėtų galybę, visi žinome iš laikraščių skilčių.

Nuostabiai blizgančio, sunkaus, nebyliai vienodo aukso gamybą parodyti filme yra sunku, jei nenorima atidengti vien jo techniską gamybą. Allied Artist filmų kompanija tokį filmą, vardu "Gold", paleido. Pagamino Michael Klinger. Vaidina Roger Moore, Susannah York, Ray Millard, Bradford Dillman, John Gielgud, Simon Sabela ir kt.

Filmuota Pietų Afrikoje. Nemaža to krašto vaizdų. Jų aukso kasyklos. Įvelta neblogo intriga. Pirmieji filmavimas. Įtikinanti vaidyba. Įdomus žiūrėti. B.d.

SPALVINGOJI LIETUVA

LIETUVIŠKOJE SPAUDOJE PASAKOJIMAI APIE

BEVARDE SALA

Iš kurios pusės beprietur dažni svečiai stirnos, čia prie Baluošo, atsiveria nuostabios vandens platumos. Tolimesni ežero krantai susilieja su jame esančiomis salomis, kurių yra net septynios. Iš tolo, jos žaliu savo rūbų panašios lyg sesės, tačiau aplankius pamatai, kad kiekviena savita, kaip ir saviti sesių charakteriai.

Netoli nuo Šuminių, visų didžiausioje saloje, vadinamoje Ilgasale, yra nedidelis, net 8 metrų gilumo ežerėlis, kurį su Baluošu jungia upeliukas. Šiuo upeliuku į ežerėlį galima lengvai įplaukti su baidare ar valtimi.

Ežerėlis lankytojus patinka nuostabių baltųjų lelijų kilimu, kuris dėl palankių mikroklimatinių sąlygų išbūna žymiai ilgiau negu kituose Baluošo užtekčiuose.

Žuvų čia mažai, matyt, dėl to, kad vandenyje yra nuodingų metano dujų. Smeigiant ilgą lazda į prižėlusio sapropelio (vandens augalai) kupstus, į vandens paviršių iškyla daugybė burbuliukų, tarsi kažkokia dugne gyvenanti pabaisa išpuštų paskutinį kvapą...

Vieni kupstai jau vos nesiekia vandens paviršiaus, kiti — giliai vandenyje, todėl ežerėlyje pilna įvairiausių "urvų" bei "kamerų". Ir nors saulės nutviekstas vanduo atrodo lyg krištolinis, maudytis jame nesinori nė už ką. Rodosi, kad "vandenis" čiups už kojos ir nusitrauks į gelmes...

Aplink ežerėlį auga vešl augmenija — tai žolės bei krūmai ir medžiai. Saloje

dažni svečiai stirnos, čia joms saugus ir sotus gyvenimas.

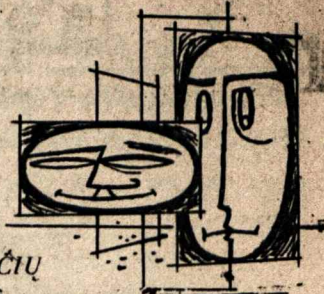
Netoli Ilgasalės savo grūžu puikuojašis Liepasalė. Strazdų gyventojai pasakoją, kad apie 1947 metus šioje Baluošo saloje Strazdų, Šuminių, Beržaragio ir kitų kaimų gyventojai laikė avis. Ganėsi jos be jokio piemens, vienos. Vieną naktį išlanko keli vilkai ir beveik visas išpiovė. Liko gyvos tik trys, kurios irgi merdėjo įklampusios liūne. Vilkai, sudėję avis, pasišalino, palikdami didelę nuoskriaudą Pabaluošės kaimų gyventojams.

Dabar Liepasalė — turistų numylėtinė. Plaukiant iš Ripelalaukio Strazdų link, dar prieš bevardę salelę, irklai užsikabina už sekumos, vadinamos: Minkštapiuviu, akmenų. Aplink ją auga meldai ir tik viršūnė "plikka". Čia saugi vieta vandens paukščiams. Kai vidurvasario saulė įkaitina negilų vandenį — čia susirenka devynios galybės mažų žuvų. Matyt, jos irgi turi savo numylėtą vietą.

Už Minkštapiuvio — keletas arų žemės. Ji bevardė, tik salele vadinama, bet kokio miela ir nuostabi!

Augo joje didelis beržas. Anąmet jis neatlaikė įsisiąutėjusio vėjo ir nuvirto. Ripelalaukio moterys kalba, kad dėl to kalta viena įsimylėjusi pora, kuri čia praleidusi naktį susipoko ir po to nesusituokė. Neišlaikęs, mat, beržas galiūnas tokios skriaudos...

KREIVI VEIDRODŽIAI

PO SVENČIU

Sumindžiotos ir suvažinėtos,
Kelios skardinės dūdos dar mėtės;
Eglaitės išgrastos į užtvoris yra,
(Nekenčia pontą, kad ant kilimo byra...
Lėdo barškučiai langai rytą kaišos,
(Kalėdų linkėjimų krūva dar maišos) —
Tikras žiemos jau atėjęs sezonas,
(Pastėpė antklodės skystas ir planas)...
Vainikai raudoni į krūvas sukluti
Ir metai nauji su triukšmu išdūduoti:
Dabar — tik su laukti, ko yra linkėta,
(Jeigu nedings, kaip viskas, kas kalbėta...)
Arėjas Vitkauskas

A DEADLY REFRAIN

Už bevardės salos — vėl matai, kad Baluošas skiria sekumą, Lavinioku vadina. Iš čia į Strazdus — ranka paduoti. Kai Strazdų vainikai, atplaukę laiveliais, šviesios dienos darbams.

per ilgai užsibūna Ripelalaukio ar Beržaragio gegužinėse ir laivus nuvaro grįžtant "senimas" — juos išgelbsti sekumos ir bevardė sala. Sudėję drabužius ant dvišakių pailsėdami perplaukia giliąsias vietas ir spėja sugrįžti namo su pirmisiais gaidžiais.

Viena iš Baluošo salų vadinama Degasale. Tas pavadinimas jau atiteko po gaisro. Dabar salelėje vėl gražu, jos neaplenkia praskrendantys paukščiai ir turistai.

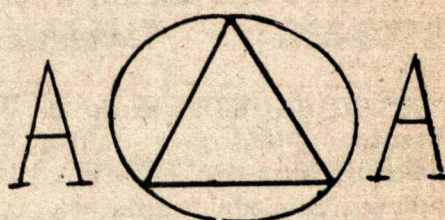
Visą Baluošą supa Pušaragio, Končaragio, Trako miškai. Medžių karalius — galingas ažuolas stovi Trainiškių kaime, kuris vietinių gyventojų dar Palunkiškių vadinamas. Beje, ir kiti Pabaluošės kaimai savamaniai: Vaidziušės vadinamos Mažeikomis, Simaniškės — Karanauskais, Ripelalaukis — Bubuliais.

Netoli nuo Baluošo yra du negilūs ežerai — Baltis ir Jaskutis, kuriuose anksčiau veisėsi lėtai augančios žuvis: ešeriai, pūgžliai, aukšlės. Prieš keletą metų Gamtos apsaugos darbuotojų pastangomis atlikus cheminį valymą, jų vietą užėmė karpių ir peledės. Darbas nenuėjo veltui, kultūrinės žuvys gerai auga ir veisiasi.

Aplankę Baltį ir Jaskutį, neaplenkime Trako, esančio šiaurinėje Baluošo pusėje. Grybais ir uogomis, ypač mėlynėmis ir kačuogėmis, jis turtingiausias iš visų Ignalinos rajono miškų. Sausa vietovė, išlakios pušys ir greta tyvuliuojantis Baluošas maloniai nuteikia ir ilgam palieka puikius prisiminimus.

Kai vaškiais vasaros parryčiais iš Rūkavietės žiūri į ežero vandens platybę ir išgirsti pirmuosius gaidžius,

KAS YRA ALCOHOLICS ANONYMOUS?

Jeigu geri ir gali gerti-tavo reikalas. Jeigu geri, bet matai, kad gerimas tave žlugdo ir nori nustoti gerti — mūsų reikalas.

AA/Alcoholics Anonymous yra vyrų ir moterų bendrija, kurios nariai dalinasi savo patyrimu, jėga ir viltimi, kad išspęstų bendrąją problemą ir padėtų kitiems išsigelbėti iš alkoholizmo.

Vienintelis reikalavimas būti AA nariu yra noras nustoti gerti.

Alkoholizmas yra nuolatos progresuojanti, mirtina liga, todėl nė vienas neturintis nei slapstytis, nei gėdintis, jeigu teškome būdą iš jos išsigelbėti.

Mes visi esame buvę tokie, kaip ir jūs. Mes jus tikrai suprantame ir mūsų ranka vienuomet ištįsta jums pagalbėti.

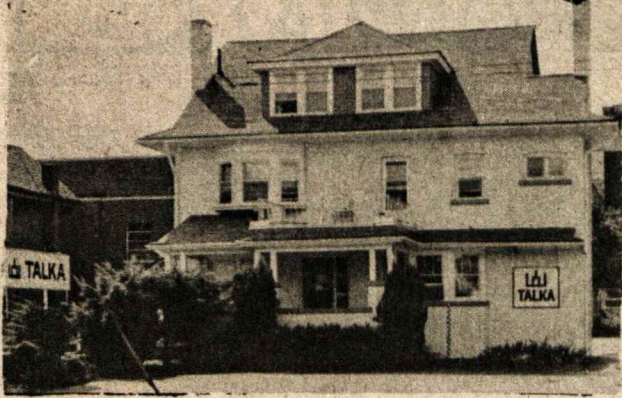
Skambink dieną ar naktį AA. Tel. 521-2185.

Jei nori lietuviškai kalbėti — skambink darbo valandomis 489-5391 (klausk Leo); o vakarais namų tel. 366-2548 arba 277-7868.

(Pavardės sakytai nereikia).

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

isikūrus nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.p.p.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos—rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Pardavime "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas.

MOKAME UŽ:

Depozitus (P.C.A.)	6%
Santaupas (Nuo spalio 1 d.)	9 1/4%
Terminuotus depozitus 1 metų	10%
IMAME UŽ:	
Asmenines paskolas	12%
Nekilnojamo turto paskolas	11 1/2%

Kapitalas — virš \$ 5,000,000

"GYVATARO" JUBILIEJUS

Hamiltono "Gyvataras" intensyviai ruošiasi paminėti savo veiklos 25 m. sukaktį 1975 m. balandžio mėn. 5-6 dienomis. Šeštadienį — balandžio 5 d. 7 val. vak. Jaunimo Centre 58 Dundurn str. N. įvyks banketas 14 balius. Pagrindinis koncertas ruošiamas sekmadienį — balandžio 6 d. 4 val. p.p. Mohawk College patalpose. "Gyvataro" svečiais tą vakarą bus Montrealio ansamblis "Gintaras", kuris gros ir dainuos tautiniams šokiams. Taip pat programoje dalyvaus solistai Anita Pakalniškytė ir Jonas Vaškevičius, akomponuojant patrenkamas ir redaguojamas Jonui Govedui. Scenoje pasirodys 5 "Gyvataro" grupės su 15 šokėjų. Keletą šokių atliks veteranai šokėjai, o po jų šoks jų vaikai — jaunasis "Gyvataro" prieauglis.

Šiam jubiliejui ruošti yra sudarytas komitetas, susidedantis iš buvusių Gyvataro namo Centropatalpose ir Torontų, kurie noriai ir su dideliu te Lietuvių Namuose.

po chicagos dangum

VYTAUTO DIŽ. ŠAULIŲ RINKTINĖS KULTŪRINĖ VEIKLA

VYČIŲ SALĖJE sausio 26 Vytauto Didžiojo Šaulių Rinktinei surengė kultūrinę popietę. Susirinko apie 300 šaulių ir svečių. Popietę pradėjo rinktinės pirm. VI. Išganaitis, vadovauti pakvietęs teislin. Alg. Budrecką. Jis pristatė Vlado Putvio knygą, plačiai nušviesdamas VI. Putvio didelį pasišventimą Šaulių Sgos ugdymui bei Lietuvos gynybai. VI. Putvio raštus išleido Vytauto Didžiojo Šaulių Rinktinei, vadovaujant VI. Išganaičiui.

Buvo supažindinta ir su dramaturgo Anatolijaus Kairio knyga Karūna, kurią pristatė kun. Vyta. Bagdanavičius

Tai didelis veikalas, ruoštas daugelį metų, iš Mindaugo laikų.

Aktorė Dalia Kučėnienė palietė knygos Mindaugo šeimos problemas ir karaliaus, jo žmonos Mortos ir jo mylimosios Mildos tragiką likimą.

Marija Eivaitė ir Vilija Vakarė giliu išjautimu perdavė kelias šios trilogijos ištraukas.

Balgiant, autorius A. Kairys šilta dėkojo visiems knygą pristatiusiems ir deklamavusiems, už suruoštą popietę. Gėrėjosi Šaulių veiklu ir augimu. Pats rašytojas jau priklauso jau 16 metų.

CHICAGOS ŠAULIAI IR ŠAULĖS PARADO METU

popietė savuose namuose

S. Pranckūnas

Šlandieną Lietuvių Namų svetainėje taip ir jaučiasi besistartinančios Vasario 16 minėjimo nuotaikos. Tokiu ypatingu atveju, kad šimet, tos kilmingos šventės proga, Toronte apsilinks ir iškilminge dalyvaus kilmingasis svečias. Tas svečias, kuris nušvietė Amerikos lietuviškos veiklos žemyną galvia, tėvynės laisvės žadinimo banga. Tokia banga, kuri išjudino ne tik mūsų pradėjusį surambėti senimą, bet ir tiems reikalingam abejingą jaunimą.

Prie įėjimo Kazys Daunys platina pakvietimus į specialų Simul Kudirkai priėmimą — ballių, kuris įvyks čia pat, Lietuvių Namuose, Ipolitas Staniulis renka aukas Kudirkos fondui. Inž. Petras Lelis pietautojų tarpe ieško naujai įstojusių narių, kad jiems galėtų įteikti asmens korteles. Ir šios popietės svečių pasikalbėjimų temos sukasi apie Nepriklausomybės šventę, apie atvykstantį svečią ir apie ruošiamas iškilmes, kurios būsią net 3 vietose.

Prie vieno pietautojų stalo darbštį skautų veikėja, visuomenininkė Liūda Gvildienė prisimena savo tėvelio, 7 pėstininkų pulko vado, Petro

Genio perduotas, anų kovinių dienų nuotrupas. Prie to paties stalo, klausytojų tarpmatosi Vacys ir Julija Skrebutėnai, Janina Šarūnienė, O. Pranckūnienė, žiemros atostogom į Floridą išvykstanti A. Statulevičienė, skulptorė Elena Docienė, dr. Elena Zubrienė. Skrebutėnas užsako stipresnio gėrimo, kuris po skanios jautienos kepsnio, kiek surokame padaže, gerai tinka.

Liūda pasakoja, kiek pati mažą būdamą prisimena (vokiečiams užimant Klaipėdą, 7 pulko kėlimasi į Tauragę), o visa kita kiek buvo girdėjusi iš savo tėvelio. Ypač įdomios tos vietos, kur jaunas karininkas Genys dalyvavo mūsų nepriklausomybės atkūrimu.

Petras Genys, už kovas su Lietuvos priešu buvo apdovanojamas Vyčio Kryžiaus ordinu. Vadovaudamas kuopai, o vėliau batalionui Genys išvadavo iš bolševikų Daugus, Babilieriškį, Kovarską, Anykščius, Androniškių, Svedasus, Antaleptę. Jaunasis karininkas dalyvavo Zarasų operacijoje ir Radviliškio paėmime iš bermontininkų. 1920 metais kovojo su lenkais Vaire-

Pirmininkas VI. Išganaitis padėjo visiems dalyviams ir svečiams, o moterų vadovė St. Cicevičienė su sesėmis talkininkėmis visus pulkiai pavalšino.

Adomas Didžbalis

LIETUVIŲ PREKYBOS RŪmai turėjo metinį narių susirinkimą Darlauso ir Girenos salėje, kur buvo perrinkti 5 nauji direktoriai ir išduotos apyskaitos iš praėjusių metų. Nauji nariai: K. Jaksay, N. Buršteinas, V. Kutka, N. Kairėva jr. E. Mikuzis, A. Doches, S. Aldonis V. Bylatis, dr. V. Dargis, J. Evans jr. ir D. Kurauskas.

Atsiskyrė iš mūsų tarpo nariai Mary Bulow, Pola Kovara ir Stanley Danbar.

MŪSŲ JAUNIMAS veikla: sveikinu studentą Genčią, kuris nuvykęs į Northern universitetą, baigia įsteigti lietuvių klubą. Minnesotos St. Teresa Wilsonojo Marytė Aldonis iš Marquette Parko, šoka garsoje baletu grupėje. Ji buvo ir Gintaro baliaus debutantė. Gaila, kad jaunimo su tėvais nesimatė spaudos balioje. Kur jie buvo?

SEN. JACKSON, sen. Adlai Stevenson, kongres. Derwins — ki, sen. Percy ir kt., atsluntė man atsakymus, kada prašiau pagelbėti muz. Jurgui — čio žmonai Marijai ir dukrai Dainai atvykti Chicago. Sen. Stevenson parašęs specialų

laišką Maskvon, prašydamas kad pagreitintų jų išleidimą. Nors sovietai pasisakė nutraukti prekybos sutartį, bet reikalavimai išleisti žmones nesibaigia. Ypač žydai smarkiai veikia.

POLITIKOS DARBUOSE lietuvių žymesnių laimėjimų paskutiniuose rinkimuose nesulaukė. Mūsų gerb. plk. K. Oksas negalėjo laimėti, nes dauguma žmonių balsavo už demokratą. Anuzio, vos 31 m. amžiaus, laimėjo prieš mūsų žinomą kongresm. Hanrahan. Šį kartą lietuvių pasirodė tingniais, nes nevisi balsavo. Dabar atelna mero pirminiai rinkimai vasario 25 d. Mes jaučiame, kad meras Daley visus oponentus sumušė, bet ypač Marquette Parke turime sukrusti ir balsuoti 15 warde už lietuvių aldermano postul Jaksay. Labai svarbu kad jis laimėtų. Priešingu atveju mus valdys juodžiai. Sen. F. Savickas irgi susirūpinęs, kviečia lietuvius būti vieningais ir balsuoti už savuosius.

LIETUVOS ŽYDAI, seniau ar dabar pasitraukę iš Lietuvos, jaučia didelį dėkingumą, kad kai kuriuos tauta išgelbėjo iš nacių pragaros. Iš jų dalis buvo persidavę komunistams, bet negalim kaltinti visų. Štai Kaune gyvenęs dr. Julius Margolinas, nors jis toleravo Sovietų Sąjungą, bet jį 1941 m. ištremė į Sibirą ir 7 metus ten išbuvęs, dabar atsiradęs laisvam pasauli, išsitarė: "Visa širdim ir protu aš nekenčiu tos sistemos". Jis pažymėjo, kad milijonai žmonių aukų lageriuose ir Sibire pralenkia Hitlerio nužudytus.

Į Chicago atvyksta grupė jaunuolių žydų iš Izraelio, kurie dabar pasitraukė iš okupuotos Lietuvos, čia vasario 15-16 duos koncertus. Dr. Kriaucelūnas nori juos pristatyti lietuviškai spaudai ir radiui. Labai įdomu, ką jie papasakos apie dabartį, nes jie gi buvo išauklėti tos sistemos.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

- 9 3/4% už 90 dienų term. depozitus
- 9% už 1 metų term. depozitus
- 8 1/4% už taup. sąskaitas
- 6% už depozitus (čekių sąskaita).

KAPITALAS: \$8,800,000

Asmenines paskolas duodame iki \$5,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupydydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5,000.

Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. po pietų, išskyrus sekmadienį. Pirmadienį ir penktadienį nuo 10 v. r. iki 8 val. vakaro. Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonas 532-8723 • Toronto, Ontario, M6P 1A6

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastai ir oro paštu.

Dovanos be maito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjai gali pirkti prekių specialiose krautuose. Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19 3/4 svarų gryno svorio. Turime pardavimų įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ ISTAIGA Baltic Exporting Co. 480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONTARIO Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALOZA

nos, Nočios ir Trakų apylinkėse. Pasirodo, kad karininkas Genys buvo vienas iš ne-

daugelio liudininkų, kuomet ant Nemuno tilto prie Alytaus žuvo jo kolega Antanas Juozapavičius. Ir tai įvyko lygiai prieš 56 metus, vykstant abipus Nemuno smarkioms kautynėms su bolševikais. Besitraukiant lietuvių kariuomenei, karininkas Juozapavičius sugrįžo patikrinti ar visi ginklai pakrauti ir gabenami iš Alytaus. Jiems išvykus iš miesto, Juozapavičius lydėjo tiltu besitraukiančius vežimus ir 1919 vasario 13, aštuont žuvo nuo priešo kulkos.

LIETUVIŲ NAMAI

LN gavo leidimą pardavinėti alkoholinius gėrimus ir sekmadieniais valgantiems pietus. Leidimas galioja ir svetainėi Gintaras, ir valgomajai salei.

Kartu suleidimais atėjo ir taisyklės, kurių turi prisitaikyti ir administracija ir svetainės Gintaras lankytojai — svečiai:

1. Svetainę Gintaras gali lankyti tik LN nariai ir jų svečiai.
2. Narys rašo savo svečius į svečių knygą ir pasirašo.
3. Narys atsakingas už savo svečius.
4. Administracija turi teisę neparduoti gėrimus bet kuriam asmeniui.
5. Svetainę lankyti gali tik 18 metų sulaukę asmenys.
6. Bet kokie loštmai iš pinigų svetainėje Gintaras draudžiami.
6. Svetainės patalpose negali būti pakenčiami žinomai blogo charakterio asmenys.
7. Svetainės ledmo laikytojai blogais tikslais atėjusius asmenis gali paprašyti svetainę aplėsti ir, jei neklauso prašymo, gali pašalinti prievarta.

LIETUVIŲ NAMAI YRA VISŲ LIETUVIŲ NAMŲ, TAD VISI LIETUVIAI STENKIMĖS JUOS PADARYTI GRAŽIUS IR KULTŪRINGUS

DĖMESIO TORONTIEČIAMS!

NL laikraščio atstovybės biureli nutaręs spaudos balių suruošti po Velykų Lietuvių Namuose. Kviečiami torontiečiai įleis talkininkai, susirūpinti su biurelio pirmininku J.R. Simonavičium.

NL akcijų platinimo reikalais rūpinasi S. Banalis, tel. 241-9632.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

P A D Ė K A

A Ą A

MARJONA TAMULIENĖ,

mūsų mylima mamytė, žmona, močiutė ir uošvė mirė 1974 m. gruodžio 10 d. Palaidota gruodžio 14 d. Cote Des Neiges kapinėse.

Nuoširdžių padėkų reiškiamė Šv. Kazimiero parapijos klebonui kun. F. Jucevičiui už maldas laidojimo namuose, gražias apeigas bažnyčioje ir lankymą ligoninėje.

Visiems draugams ir pažįstamiems lankiesiems ligoninėje, aukojusiems Šv. Mišias, atsiuntusiems gėles ir taip gausiai dalyvavusiems laidojime.

Taip pat visiems išreiškusiems užuojautą asmeniškai ir per spaudą.

Didelis ačiū šeiminiškėms ir visoms, kurios prisidėjote prie paruošimo pusryčių.

Už lūšų parodytą nuoširdumą liekame visiems giliai dėkingi.

Vyras Izidorius Tamulis,
sūnus Petras, dukrė Ona Norkeliūnienė,
žentas ir šeima

JAU ČIA PAT KAZIMIERINĖS

Kovo 1 d., šeštadienį Šv. Kazimiero parapijos salėje. Klebonas ir parapijos Komitetas nuoširdžiai kviečia visus atsilankyti ir kartu praleisti vakarą prie gerai paruoštos vakarienos stalo.

Montrealio A.V. choro oktetas su sol. Gina Čapkauskiene. Iš kairės: A. Gudas, G. Bulota, A. Urbonas, A. Rusinas, Solistė, V. Murauskas, H. Celičius, P. Žukauskas ir V. Kačergius. Nuotr. H. Adamonis

Tiek oktetas, tiek ir solistės Čapkauskiensės dainuojamos dainos publikos buvo šilptai priimtos ir susilaukė daug aplausdimentų.

Pats Aušros Vartų oktetas, dainavęs New Yorke, Baltimore ir Rochesteryje, jau turi įsigijęs gerą vardą. Klebonas teko nugirsti, oktetas yra numatęs išleisti savo plokštelę, kurioje aprašomojo koncerto pavyzdžiu, dainuosianti ir solistė Čapkauskiene. Turint

omenyje, kad tokios rūšies plokštelė (oktetas ir solistė) būtų bene pirmoji, oktetos sumanymas būtų ypatingai džiuginantis visiems dainos mėgėjams.

Koncertui baigus, oktetos muzikinis vadovas sol. A. Keblys trumpu žodžiu padėkojo oktetui, solistei ir koncerto atsilankiusiems.

Dalyvis

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1975 METAIS

6 DIENOS VILNIUJE

14 DIENŲ IŠVISO:

žymus Vilnius - Maskva - Leningradas ir Minskas.

IŠVYKIMO DATOS: Gegužės 15 ir 29 d.d.
Birželio 19 d.
Liepos 10 d.
Rugpjūčio 14 d.

Pramatomas vietų ribotumas -

- REGISTRUOKITĖS DABAR!

Parūpiname dokumentus JŲSŲ GIMINĖMS išsiviešti iš Lietuvos į Kanadą.

Parduodame bilietus skristi iš Montrealio į Floridą (Miami).

Rašykite anglų kalba:

ADRIA TRAVEL SERVICE

4159 ST. LAWRENCE BLVD.
MONTREAL P.Q. - CANADA
Tel: 844-5292 ir 855-5662.

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, geriant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekančių būtiną pareigą amžinam lietuvių išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vajas.

NAUJIENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų įgaliotiniams.

NAUJIENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras istitucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJIENOS atstovauja tyliają lietuvių daugumą žiaūsiai pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems įdomios, naudingos ir reikalingos, net būtinios. Ne veltui, gero draugijose girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų progą skelbdama platinimo vaju kreipiasi į visus lietuvius pasiekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos lietuviškos, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuvių reikalų renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams - \$24.00, pusė metų - \$13.00, trims mėn. - \$7.50, vieneriems mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams - \$22.00, pusė metų - \$12.00, vieneriems mėn. - 2.50. Užsieniuose - \$25.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu _____ dol. Naujienų prenumeratą, Jubiliejinio vajaus progą paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus progą prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDĖ IR VARDAS _____

ADRESAS _____

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.

2224 DUNDAS STREET W.,
TORONTO, ONTARIO

M6R 1X6

Visais kelių reikalais
betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

DĖKA PASAULINIO ŪKIO IR FINANSINIŲ SVYRAVIMŲ, DIDŽIULĖ LITO BENDROVĖ NEW YORKE TURĖJO ĮŽVALGĄ IR LAIMĖ PIGIAI SUPIRKTI APARTMENTINIUS NAMUS.

NORĖDAMI PASIRUOŠTI TOLIMESNIEMS UŽPIRKIMAMS, SIŪLOME PARDAVIMUI SEKANČIUS NAMUS, KURIE YRA GRAŽIUOSE NEW YORKO RAJONUOSE.

	Metinės Pajamos	Metinis Pelnas	Grynasis Įmokama	Mortgage Įsoduojamas
PARK TERRACE 63 butai	\$ 142,000	\$ 25,000	\$ 50,000	\$ 6 10,000
OCEANCREST APTS. 108 butai	\$ 267,000	\$ 74,000	\$ 220,000	\$ 1, 130,000
JAMAICA APTS. 44 butai	\$ 116,000	\$ 21,000	\$ 40,000	\$ 354,000

Pirkėjui pagedojant LITAS gali administruoti šias nuosavybes garantuodamas aukščiau minėtą pelną. Taip pat galima išpirkti partneriais, šias nuosavybes.

SUSIDOMĖJE PAVYENIAI ASMENYS AR GRUPES, PRAŠOME KREIPTIS ŠIUO ADRESU:

LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114th Street
Richmond Hill, New York 11418,
USA. Telefonas (212) 441-6799.

montreal

MONTREALIO SKAUTĖS
KVIEČIA Į PARODĄ!

Balgiant VAIVORYKŠTĖS projektą, kuris įgyvendintas lietuvių skautų 25 metų veiklai Montrealyje paminėti, - ruošlama to projekto darbų paroda.

IŠKILMINGAS PARODOS ATIDARYMAS - vasario 28 d., 8 val. vakaro Aušros Vartų Parapijos salėje.

Kovo 1 d. PARODA prasideda 2 val. po pietų.

3 val. - rodomos skaidrės įvairių audimo būdų visame pasaulyje, bet ypatingai primityviuose kraštuose.

Žinomas Quebec'o staklių dirbėjas ir audimo specialistas Robert Leclerc/ iš Lileville - audimo staklių mtestelio/ duos patiškinimus aplė šį savo skaidrių rinkinį.

7 val. - skaidrės iš lietuvių tautodailės su dall. Tamošaitių patiškinimais.

Kovo 2 d. paroda veikia nuo 10 val. ryto.

Po 11 val. pamaldų įvyks skautų 25-mečio paminėjimas, dalyvaujant vyriausiajui skautininkui L. Milukienai iš New York'o.

Tautodailės Studijos įsteigtas

Kilnojamos parodėlės atidarymas.

Parodos UŽDARYMAS

PARODA-AUŠROS VARTŲ
SALEJE

SKAIDRĖS - N.P. SESELIŲ
NAMUOSE

Visi kviečiami skaiti - lingai dalyvauti, apžiūrėti, ką nuo balandžio 1, 1974 m. Vaivorykštė spėjo realizuoti ir ką planuoja ateityje.

Pakvieskite kaimynus ir pažįstamus!

GRAŽUS OKTETO VAKARAS

Š. m. vasario 1 d., šeštadienį, Montrealio Aušros Vartų oktetas suruošė gerai pasisekusį koncerto vakarą. Koncerto pasiklausyti Aušros Vartų bažnyčios salėje susirinko nemažas skaičius Montrealio lietuvių visuomenės.

Oktetas, gražiai ir darniai susidainavęs, išpildė ne tik lietuvių (Švedo, Dambrausko, Pahtanavičiaus, Budriūno, Gudauskienės, Bertulio), bet ir berlyniečio Paul Lincke ir vieniečio Johann Strauss kūrinį, akomponuojant Mmē Madeleine D. Roch.

Su oktetu pasirodė ir šiuo metu pasaulio lietuvių visuomenėje plačiai pagarsėjusi mūsų solistė Gina Čapkauskiene. Padainavusi 3 dainas solo, ji 4 dainas dainavo su oktetu. Jos koloratūriniai įterptiniai pridavė oktetui išpildomoms dainoms ypatingą žavingumą ir malonų sąskambių ypatingumą, kuris ypač buvo jaučiamas Lincke ir Strauss kūrinuose.

CFMB

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 10,30 iki 11 val. vak.

PROGRAMOS VEDĖJAS

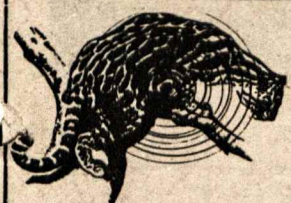
L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

W. LAPENAT

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchr. Street, LaSalle, P.Q.

Ivairi industrinė ir mercinė statyba ir dažymas. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Taip pat INTERNATIONAL dažų išpardavimas - tel. 366-6237/3896

JUOZAS GRAŽYS Kailių siuvėjas

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laiką saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal.

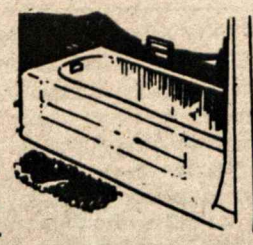
Tel. 767-6183

Jetté & Frère Ltée

Viskas moderniems namams!

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrenginiai. Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame - Hydro-Quebec išnuomavimui karšto vandens tiekimą. Veltui įkainavimas.

Plumbing & Heating kontraktoriaus.

140 - 2e AVENUE
LASALLE,
366-0330

Pharmacie BRONX PARK Pharmacy

LEO RATNER, B.P.H. L. PH.

NIEKO NEKAINUOJANTIS IR GREITAS PRISTATYMAS

VEIKIANTI PAŠTO ĮSTAIGA

7576 CENTRALE - LASALLE - 365-0770

Jony's Photo Studio

2680 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

ĮVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.

T. Laurinaitis

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION

(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.

601 St. Jean Road.

Tel. 695-3823

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kita
- Montrealičiams lengvai pasiekama greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street • Taisymas ir dažymas automobilių
LaSalle, Que. • Pardavimas ir taisymas Chaparral

TEL: 366-0500, 366-4203 firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower ir taip pat motorinės vältys. Sav. G. Desrochers

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT

ESPO

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

LAURENT DAIGNEAULT

PARDAVIMAS:

Chrysler • Monaco • Charger • Dodge • Dart
Sport • Swinger • Special • Sedan • Trucks

7835 Boul. Lasalle, LaSalle, P.Q.

Mechanizuotos rotų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės (Body) taisymas ir dažymas naujame garaže ir moderniomis priemonėmis. Kreipkitės - De LaVerendrye, prie Lapierre vandens kanalo. Tel. 365-3364.

NL rėmėjai:

RFMFJU PRENUMERATAS /\$15 ir daugiau/ apstmokėjo šite NL skaitytojai:

IŠ HAMILTONO- J. Mūšys, O. Šarūnėnė, A. Petras, P. Sakalas, O. Stasiulis, K. Milleris, Vl. Bagdonas, J. Buillonis, P. Brechmanas.

IŠ TORONTO- J. Beržinskas A. Pundžius, J. Pūkšlingis, Vl. Pyragius, E. Šlekys, M. Aukštaitė.

IŠ MONTREALIO- J. Oscila, K. Stibys, M. Guobys, V. Valka.

IŠ LONDON, Ont. - A. Petrašūnas.

IŠ BROOKLYN, N.Y. - A. Micevičius.

IŠ CLEVELAND, Ohio - J. Krīstolaitis.

IŠ OTTAWOS- J. V. Danys.

IŠ ST. CATHARINES - P. Polgrimas.

IŠ EDMONTON, Alta - J. Kyenas.

IŠ FULFORD, Que- Br. Zinkevičius.

AUKOTOJAI:

SLA- \$35, - Vytuto Didžiojo Šaulių Rinktinė SIO, - M. Guobys \$20, - J. Račys- \$6, - J. Girevičius po \$6, - A. Trečiokienė \$3, - St. Kęsgalla ir P. Vlčiulis po \$2.50 Po \$2; Aglinskis V. Ruglenius J., Petkevičius R. J. Dragašius- \$1,50. Po \$1, - Baršauskas N., Šulmistras.

Parėmusiems laukraštį višlems nuoširdus ačiū. NL.

LITAS

PASKUTINĖ PROGA

Norint sumažinti federalinius ir provincinius mokesčius už 1974 m. įdedant dalį savo metinių pajamų į Lito taupymo planą senatvei, reikia pasiskubinti. Paskutinė diena pasinaudoti tuo planu yra vasario 28-oji. Į pajamas įskaitoma alga, pardavėjų gaunama komisija, grynas pelnas iš nuomų, pensijų pajamos.

Neįeina į šį planą pajamos iš bankų ir valstybinių lėšų/ bondų/ palūkanų, pelnas,

gautas perkant- parduodant nuosavybes ir pan.

Kas dalyvauja tik valdžios pensijų plane, tas gali per taupymo planą apmokestinamas savopajamas sumažinti 20% nuo gautų bruto metinių pajamų, bet ne daugiau \$4.000. Kas turi dar ir įsitaigos ar kokį kitą pensijų planą, tam maksimalė suma yra \$2.500. Valstybiniai mokesčiai tokiu atveju sumažėja nuokelių šimtų iki poros tūkstančių dolerių, priklausomai nuo asmens pajamų ir apmokestinamos sumos dydžio. Atrodo, kad daugeliui dirbančiųjų apsimoka net pasiskolinti įdėdama į planą sumą. Tokiu atveju, gavus iš valdžios permokėtą mokesčių sumą paskola atitinkamai sumažinama.

SUMAŽINTOS PALŪKANOS

Litas sumažina palūkanas už pagrindines paskolas ir santaupų sąskaitas puse procento. Kitos finansinės institucijos už santaupas palūkanas sumažina nuo vieno iki kelių procentų, pav., už taupomąsias sąskaitas /true savings/ bankai bemoka tik 7.25%, už vienu metų terminuotus indėlius tik 6.75%, o už trumpalaikius indėlius tik 6-1/4%. Palyginkite šias palūkanas su Lito palūkanomis ir padarykite reikiamas išvadas, jeigu laukote pinigų kur nors kitur.

Per sausio mėn. Litas paaušo \$108.000, o per vasario mėnesį yra vilčių padidėti net \$200.000 ar daugiau. Šiuo metu Litas turi pakankamai pinigų net ir didesnėms paskoloms, todėl perkantieji naujas nuosavybes, automobilius, ar kitą turta, turėtų kreiptis į Litą.

UŽSISAKYKITE

OLIMPINIUS PINIGUS Jau pirmą kartą užsakymai trečiosios serijos olimpiniams pinigams. Litas tarpininkaus tik užsakytų setų gavimui ir pinigų nurašys nuo užsakytojo sąskaitos duodant užsakymą. Trečiosios serijos pinigų kainos yra sekančios: pavienės monetos plastikiname įpakavi-

me \$47.50, pavienės monetos atskirose dėžutėse \$52, keturių monetų setas raudonoje dėžutėje /custom/ \$55, o toks pat setas mėlynoje dėžutėje /prestige/ \$60, ir De Luxe setas \$82.50.

Litas dar turi kelių neparduotus II-sios serijos setus senomis kainomis. Taip pat jau galima gauti Olimpinės penktosios loterijos bilietų

P.R.

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Lito" Valdyba kviečia 1975 m. kovo mėn. 22 d., šeštadienį, 4 val. po pietų Aušros Vartų parapijos salėje, 1465 De Seve Street, Montreal, Que.

METINĮ VISUOTINĮ NARIŲ SUSIRINKIMĄ

Darbu tvarka:

1. Susirinkimo atidarymas
2. Balsu skaičiuotojų ir susirinkimo pirmininko rinkimai
3. Praeito susirinkimo protokolo skaitymas
4. Pranešimai - Pirmininko, Vedėjo ir Kredito komisijos
5. 1974 metų apyskaita ir balansas
6. Revizijos komisijos pranešimas
7. Rinkimai: 2 narių į Valdybą
1 nario į Kredito komisiją ir
1 nario į Revizijos komisiją
8. Diskusijos, balanso priėmimas ir pelno paskirstymas
9. Gyvybės apdraudimo pakeitimas už paskolas
10. 1975 metų sąmatos priėmimas
11. Klausimai ir sumanymai
12. Susirinkimo uždarymas.

PO SUSIRINKIMO - VAKARIENĖ.

Narių registracija prasidės 3 val. 30 min. po pietų. Nariai prašomi atsinešti nario knygeles. Kandidatų išstatymo reikalu prašoma atkreipti dėmesį į šią ištrauką iš "Lito" statuto XIII dalies 2 poskyrio:

Kandidatų į valdybą ir komisijas pasiūlymai turi būti padaryti raštu bent dviejų unijos narių ir įteikti unijos sekretoriui iki susirinkimo atidarymo. Prie pasiūlymo turi būti pridėtas raštiškas kandidato sutikimas būti renkamu.

Kandidatams išstatyti formos gaunamos abiejuose "Lito" skyriuose arba išsiunčiamos paštu paskambinus telefonu.

A. Kličiūsis
"Lito" sekretorius

PASTABA: Šiais metais "Lito" valdyboje savo trijų metų kadenciją užbaigė Romas J. Išganaitis ir Justas Kibirkštis, Kredito komisijoje Vincas Piečaitis ir Revizijos komisijoje Bronius Niedvaras. Pagal statutą jie gali būti išstatyti kandidatais per rinkimus.

MONTREALIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS 25 M. SUKAKTIES MINĖJIMAS

Montrealyje pirmą kartą išgarsime jauną solistę iš Hamiltono- Anitą Pakalniškytę per Lituaništinės Mokyklos 25 metų sukakties minėjimą kovo 8 d. Aušros Vartų parapijos salėje.

Anita Pakalniškytė yra 17 metų, dainuoti pradėjo bū-

dama 5 metų. Dalyvaudama pletinės Ontario provincijos miestuose muzikos varžybose yra surinkusi virš 200 medalių, 30 taurių ir 35 stipendijas. Tarpe jų ir iš varžybų Canadian National Exhibition Toronte 1972 m. aukščiausiu pažymiu. Pasakutinių trijų metų bėgyje lankė Hamiltono Mohawk College Opera Workshop ir semestrų užbaigimo metu ruošiuose koncertuose jai

Sol. Anita Pakalniškytė dainuos Montrealyje, kovo 8 d.

buvo patikėta išpildyti eilę operų arijų, o Menotti operose Telephone- pagrindinė Lucy rolė ir Medium- pagrindinė Monica rolė.

Lietuviškuose renginiuose koncertavo vien tik 1974 metais-Čikagoje Margočio ruošta koncerte, Cleveland'e per Tautos šventės minėjimą, Toronte per Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto T-bos suvažiavimą.

Anita Pakalniškytė puikiai atstovavo lietuvius su savo daina Ottawoje per tradicinį tulpių žydėjimo festivalį 1973 m. ir Buffalo, NY Amerikoje per tautybių pastrodymą 1971 m.

Apleidinė muzikas Vladas Jakubėnas, minėdamas Margočio suruoštą koncertą, atsiliepa sekančiai:

"Girdėjome lengvą, gražų balsu apdovanotą dainininkę... Jauna solistė turi aukštą muzikalumą ir natūralų nuoširdų išpildymą, turi taip pat ir gražią scenos išvaizdą. Įdomu, kad dainininkės dūklia ypač graži ir aiški, dainuojant lietuviškai. Turime jauną talentą. Linkime jam geros kloties elti toliau solistės dainininkės keliu ir nueiti iki pastorių. Šiam kontinente taip sunkiai pasiekiamų viršūnių".

P. Adamonis.

SU NAUJA DIENA - NAUJA PROBLEMA!

Namų apšildymo reikalu skambinkite šios didžiulės alyvos tiekimo ir visokio namų šildymo įrengimo bei taisymo kompanijos atstovui Pr. F. Paukštaičiui 365-0311 arba 366-5220.

LES COMBUSTIBLES
ADANAC-NAUD
5150 D. St. J. Massonville Blvd. West H4A 1T6

PIRKTI AR PARDUOTI
NEKILNOJAMĄ TURĄ PADĖS JUMS
V. PETERAITIS
353-9960 Namų - 721-0614

GALVOJATE PIRKTI AR PARDUOTI? NAMAI - APARTMENTAI - ŽEMĖ - PASKOLOS

Foto E.M.L.S. Sistema.

D.N. BALT - BALTRUKONIS
Sylka Realities Inc.
445 Jean Talon West. Suite 325,
Tel: 273-3442, 273-9187, 337-3844.
Montreal, Que.

DABAR ŠIANDIEN

SUMAŽINI PAJAMŲ MOKESČIUS IR SUTAUPAI PENSIJAI.
DUOTI UŽTIKRINTĄ PENSIJOS PLANĄ GALI TIK GYVYBĖS DRAUDIMO BENDROVĖS.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.
Tel.: 722-3545

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd. DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal 409
TEL 727-3120 Namų 376-3781
Agentūra veikia nuo 1945 m.
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

Pontiac ★ Buick ★ Astra

LEONAS GUREKAS
Sales Manager
(Lietuvės atstovas)

- NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ!
- NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI!
- MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU ĮŠIMTINI JUMS, PASITARNAU!

- UŽEIKITE Į ĮSITIKINKITE Į PASINAUDOKITE!

PASIKALBĖKITE SU
Managenu
LEO GUREKAS

montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH 489-5391

(At the end of Sherbrooke Street West)

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8,

Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamasis s-tas	6.0%	Asmeninės	11.5%
Taupomasis s-tas	8.5%	Nekiln. turto	11.0%
Term. ind. 1 m.	9.0%	Cekių kredito	12.0%
Trumpalaikius indėlius		Investacines nuo	11.5%
Įvairuojančias palūkanas.			

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

Kooperatyvinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union, League,
17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; šeštadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.